

## 15. Η επιρροή στην Ψυχολογία μας

Η επίδραση της μουσικής στην ψυχολογία του ατόμου έχει αποτελέσει αντικείμενο προβληματισμού και μελέτης από πολύ νωρίς στην ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού. Ο Πυθαγόρας, ο πρώτος αναγνωρισμένος θεωρητικός της μουσικής, περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η μουσική μπορεί να επιδρά στη συναισθηματική κατάσταση του ανθρώπου και το πώς η χρήση κατάλληλων μελωδιών μπορεί να συμβάλει στην ψυχική υγεία.

Ο Πλάτωνας στο έργο *Νόμοι* υποστήριζε ότι η μουσική έχει ηθοπλαστική δύναμη και υποδείκνυε το ρόλο της στην ανατροφή μιας γενναίας και ηρωικής προσωπικότητας - στηρίγματος του κράτους. Θεωρούσε ότι οι ρυθμοί και οι τόνοι, επιδρώντας στη σκέψη, την κάνουν αντίστοιχη με αυτούς τους ίδιους, γι' αυτό η καλύτερη φύλαξη του κράτους είναι η «σοβαρή και με καλό ρυθμό» μουσική, η σεμνή και η απλή και όχι η «θηλυπρεπής ή άγρια». Κατά τη γνώμη του Πλάτωνα, η μουσική της απόλαυσης αποσταθεροποιούσε τη σύνδεση του ατόμου και της κοινωνίας και αυτό αποτελούσε την αρχή της ηθικής και σωματικής κατάπτωσης, που οδηγεί σε διάφορων ειδών ασθένειες.

Στο έργο του *Πολιτικά*, ο Αριστοτέλης υποστηρίζει ότι η ικανότητα της μουσικής να επιδρά στις ψυχικές καταστάσεις των ακροατών είναι συνδεδεμένη με την προσομοίωση με τον ένα ή τον άλλο χαρακτήρα. Οι μουσικοί τόνοι διαφέρουν ουσιαστικά ο ένας από τον άλλο, ώστε κατά την ακρόασή τους εμφανίζεται σε μας διάφορων ειδών διάθεση, και δε συμπεριφερόμαστε κατά τον ίδιο τρόπο σε κάθε έναν από αυτούς. Για αυτό τον λόγο, ακούγοντας τους μουσικούς τόνους του ενός είδους δοκιμάζουμε μια διάθεση περισσότερο συμπονετική και θλιμμένη, ακούγοντας τους τόνους ενός άλλου είδους, τους λιγότερο αυστηρούς, απαλύνεται η διάθεσή μας, ενώ άλλοι μουσικοί τόνοι μας προκαλούν κατά βάση μια μέση ισορροπημένη διάθεση. Την τελευταία ιδιότητα την κατέχει προφανώς μόνο ένα είδος τόνου, συγκεκριμένα ο δωρικός τρόπος. Σε ότι αφορά τον φρυγικό τόνο, αυτός επιδρά σε μας με διεγερτικό τρόπο.

Ο Ιπποκράτης συνιστούσε θεραπείες με μουσική και τεκμηριώνει τις ποικίλες επιδράσεις της στους ανθρώπους. Είναι πολυάριθμες οι αναφορές για τις επιδράσεις της μουσικής, που συναντά κανείς όχι μόνο σε αρχαία ελληνικά κείμενα αλλά και σε κείμενα από την αρχαία Ρώμη μέχρι την εποχή της Αναγέννησης και αργότερα από το Μεσαίωνα μέχρι και σήμερα και τα οποία καλύπτουν ολόκληρο το δυτικό πολιτισμό (Shaboutin, 2005 στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)). Οι σωματικές επιδράσεις της μουσικής άρχισαν ουσιαστικά να μελετώνται από τα τέλη του 19<sup>ου</sup> αιώνα, με την ανάπτυξη των φυσικών επιστημών και της Φυσιολογίας, οπότε έγιναν εφικτές και οι πειραματικές μετρήσεις.

Ερευνητές από το Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ μελέτησαν 250.000 άτομα για 10 χρόνια, προκειμένου να συνδυάσουν τα μουσικά γούστα με την ψυχολογία και τις κοινωνικές περιόδους. Είναι η πρώτη μελέτη (<http://www.onmed.gr/ygeia-psyhikh/item/304023-ta-5-stadia-tis-mousikis-pou-akolouthoun-tin-psuchologia-tis-ilikias#ixzz3ragRJtvk>) που εξετάζει τη σχέση των ανθρώπων με τη μουσική από την εφηβεία ως και τη μέση ηλικία. Αισθανόμαστε ένα συναίσθημα ως αντίδραση σε μια κατάσταση και το συναίσθημά μας κατευθύνεται προς κάποιο αντικείμενο-στόχο, δηλαδή έναν άνθρωπο, ένα αντικείμενο, ή ένα γεγονός, το οποίο διαδραματίζει έναν αιτιώδη ρόλο στο να προκαλέσει μια συναισθηματική κατάσταση. Τα συναισθήματα θεωρούνται γενικά ως αρκετά συνοπτικές αντιδράσεις, έχουν δηλαδή σύντομη διάρκεια.

Από την άλλη πλευρά, οι διαθέσεις αποτελούν συναισθηματικές καταστάσεις χαμηλής υποκειμενικής έντασης αλλά σχετικά μακροχρόνιας διάρκειας, συχνά χωρίς προφανή αιτία. Επομένως, οι διαθέσεις διαφέρουν από τα συναισθήματα τόσο ως προς τη διάρκειά τους όσο και ως προς την έλλειψη προφανούς αιτίας στις διαθέσεις.

Η δημιουργία συναισθημάτων από τη μουσική είναι ένα μεγάλο θέμα το οποίο συζητείται έντονα τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, οι περισσότερες έρευνες έχουν επικεντρωθεί στην αντίληψη των ακροατών για τη συναισθηματική έκφραση και όχι στη δημιουργία συγκεκριμένων συναισθηματικών αντιδράσεων. Ένας σημαντικός λόγος για αυτό είναι ότι ο τρόπος που βιώνονται οι συναισθηματικές αντιδράσεις είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο και δεν μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητό. Όπως επισημαίνει και ο Hanslick (2001:94-95, στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)) «παρακολουθώντας την πορεία που ακολουθεί μια μελωδία για να επιδράσει στη διάθεσή μας, βρίσκουμε ότι ο δρόμος της από το παλλόμενο όργανο έως το ακουστικό νεύρο έχει επαρκώς εξηγηθεί από τη Φυσιολογία. Η νευρική διαδικασία δια της οποίας το αίσθημα του ήχου γίνεται συναίσθημα παραμένει ανεξήγητη». Παρόλα αυτά, υπάρχει σήμερα μια διαδεδομένη πεποίθηση ότι η μουσική κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να δημιουργήσει συναισθήματα στους ακροατές (Scherer & Zentner, 2001 στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)).

Οι Sloboda και Juslin (2001, στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)) θεωρούν ότι τα συναισθήματα που προκαλεί η ακρόαση μουσικής είναι δύο ειδών: (α) τα συναισθήματα που αφορούν την αισθητική αξία της μουσικής, δηλαδή το τι αντιλαμβάνεται κανείς ως ωραίο στη μουσική και (β) τα συναισθήματα που παράγονται ή εκφράζονται από τη μουσική, λίγο ή πολύ ανεξάρτητα από την αισθητική της αξία. Ωστόσο, οι δύο κατηγορίες δεν είναι ανεξάρτητες η μία από την άλλη και όπως επισημαίνουν, είναι σημαντικό να γίνεται από τους ερευνητές μια σύνδεση των δύο ειδών έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατό καλύτερη κατανόηση των ψυχολογικών πτυχών της μουσικής και των συναισθημάτων. Οι ίδιοι επίσης αναφέρουν ότι φαίνεται να υπάρχει



κάποια συσχέτιση (αναφερόμενη και ως εσωτερικό συναίσθημα) ανάμεσα στην ένταση των συναισθημάτων που βιώνονται εξαιτίας της μουσικής και σε συγκεκριμένα δομικά χαρακτηριστικά της μουσικής. Αυτή η ένταση μεταβάλλεται συνεχώς κατά το σταδιακό «ξετύλιγμα» της μουσικής. Τα δομικά χαρακτηριστικά που φάνηκαν να σχετίζονται με τη δημιουργία συναισθηματικών αντιδράσεων είναι οι συγκοπές, οι εναρμόνιες μετατροπίες, οι μελωδικές αποτσιατούρες και άλλες μουσικοθεωρητικές έννοιες οι οποίες αναφέρονται στη δημιουργία και τη διατήρηση ή διακοπή των μουσικών προσδοκιών. Θεωρείται «ότι οι μουσικές προσδοκίες μπορούν να αυξήσουν τη συναισθηματική αντίδραση ακόμα και σε οικεία μουσική» (Sloboda & Juslin, 2001:92, στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)).

Σύμφωνα με τη «θεωρία της διέγερσης», η μουσική προκαλεί συναισθήματα στους ακροατές ανάλογα με αυτά που η ίδια εκφράζει. Η διέγερση (arousal) κατά τον Becker (2001, στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)), είναι καθαρά μια καθολική αντίδραση στη μουσική ακρόαση, η οποία συνδυασμένη με μια εστιασμένη και ενσυνείδητη προσοχή, μπορεί να συνεισφέρει σε ακραίες καταστάσεις συναισθήματος.

Οι μουσικές παράμετροι που διαμορφώνουν κάθε συναίσθημα, καθορίστηκαν από ένα πείραμα των Gabrielsson και Juslin το 1996 (στο [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)). Ερευνητές ομαδοποίησαν τους συμμετέχοντες σε πέντε ευρείες κατηγορίες με βάση τα συνήθη μουσικά γούστα κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ανθρώπου:

#### ➤ ΦΟΒΟΣ

Τέμπο: Ακανόνιστο

Ηχητικό επίπεδο: Χαμηλό

Άρθρωση: Κυρίως staccato ή non-legato

Χρονικές αποκλίσεις: Μεγάλες

Δομικές αναδιοργανώσεις - Αυξημένη αντίθεση ανάμεσα σε μεγάλες και μικρές αξίες

#### ➤ ΘΥΜΟΣ

Τέμπο: Πολύ γρήγορο

Ηχητικό επίπεδο: Δυνατό

Άρθρωση: Κυρίως non- legato

Χρονικές αποκλίσεις: Συνηθισμένες

Δομικές αναδιοργανώσεις - Αυξημένη αντίθεση ανάμεσα σε μικρές και μεγάλες αξίες



➤ ΧΑΡΑ

Τέμπο: Γρήγορο

Ηχητικό επίπεδο: Συνηθισμένο ή δυνατό

Αρθρωση: Staccato

Χρονικές αποκλείσεις: Συνηθισμένες

➤ ΘΛΙΨΗ

Τέμπο: Αργό

Ηχητικό επίπεδο: Χαμηλό

Αρθρωση: Legato

Χρονικές αποκλίσεις: Συνηθισμένες

Τελικό ritardando

➤ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ

Τέμπο: Αργό ή συνηθισμένο

Ηχητικό επίπεδο: Συνηθισμένο ή δυνατό

Αρθρωση: Κυρίως legato

Χρονικές αποκλίσεις: Σχετικά μικρές

Τελικό ritardando

➤ ΤΡΥΦΕΡΟΤΗΤΑ

Τέμπο: Αργό

Ηχητικό επίπεδο: Κυρίως χαμηλό

Αρθρωση: Legato

Χρονικές αποκλίσεις: Μειωμένες αντιθέσεις ανάμεσα σε μικρές και μεγάλες αξίες

Τελικό ritardando



Τα είδη της μουσικής που ακούει ο άνθρωπος εναλλάσσονται καθ' όλη την διάρκεια της ζωής του. Οι μελετητές έχουν χωρίσει την μουσική σε 5 στάδια, ανάλογα με την ηλικία:

### **Το 1ο στάδιο – Έντονη Μουσική**

Σε αυτό το στάδιο κυριαρχούν τα πολύ έντονα ακούσματα, όπως πάνκ και μέταλ, και οι έφηβοι αναζητούν την ταυτότητά τους στον κόσμο. Η έντονη μουσική είναι επιθετική με ξεσπάσματα και δυνατούς ήχους, που ταιριάζουν με την επαναστατική φύση της εφηβείας.

### **Το 2ο στάδιο – Σύγχρονη και πιο ήπια μουσική**

Από την πανκ και τη ραπ, οι νέοι ενηλικιώνονται και ακούνε σε αυτό το στάδιο σύγχρονη ηλεκτρονική μουσική και R&B. Τα ακούσματα αυτά υποδηλώνουν την αυτονομία της πρώτης φάσης στην ενήλικη ζωή και την επιθυμία τους για σχέσεις και παρέες, κυρίως όμως για αποδοχή από τους άλλους. Άλλωστε αυτά τα ακούσματα συνοδεύουν τις παρέες στα μπαρ.

### **Το 3ο στάδιο – Γλυκιά μουσική**

Η χορευτική και ρομαντική μουσική κυριαρχούν περισσότερο σε αυτό το στάδιο και συνήθως αντανακλά και την αναζήτηση συντρόφου για οικογένεια.

### **Το 4ο στάδιο – Σοφιστική μουσική**

Τζαζ και κλασική μουσική χαρακτηρίζουν την εκλεπτυσμένη φάση της κατασταλαγμένης κοινωνικής ζωής και συνήθως της επιτυχημένης.

### **Το 5ο στάδιο – Απροσποίητη μουσική**

Στη φάση της ηλικιακής ωρίμανσης, ακούσματα πιο παραδοσιακά, όπως τραγούδια της πατρίδας του καθενός, ταυτίζονται με εκείνους που δεν έχουν ανάγκη να αποδείξουν πια τίποτα και σε κανένα.



## 16. Μειονεκτήματα: αρνητικά μηνύματα

Η μουσική θεωρείται θείο δώρο και φάρμακο της ψυχής και ικανοποιεί τις ανάγκες του ανθρώπου για ψυχαγωγία. Είναι συνυφασμένη με τη ζωή του ανθρώπου και αρμόζει στο πνεύμα και τη νοοτροπία του πολιτισμού του. Η ψυχολογική δύναμη των ήχων και της μουσικής είναι τεράστια. Οι ήχοι επιδρούν άμεσα στον υποθάλαμο του εγκεφάλου, ο οποίος στη συνέχεια επηρεάζει το νευρικό σύστημα, τους μυς και τους αδένες του ανθρώπινου σώματος. Οι αδένες είναι αυτοί που ρυθμίζουν την κυκλοφορία του αίματος στον οργανισμό μας. Στην καλή κυκλοφορία του αίματος στηρίζεται το πολύτιμο αγαθό, η υγεία του ανθρώπου. Άρα η μουσική συμβάλλει στην ψυχοσωματική υγεία των ανθρώπων και στην ομαλή ανάπτυξη των εφήβων που αρέσκονται να ψυχαγωγούνται με τα διάφορα είδη της. Μπορεί να οδηγήσει σε ενθουσιασμό, σε συγκίνηση και σε ψυχική ανακούφιση. Έχει τη δύναμη να καταπραΰνει από το άγχος, να δημιουργεί μελαγχολική ψυχική διάθεση ή να διεγείρει και να υποδαυλίζει τα κατώτερα ένστικτα των ανθρώπων. Κάποια είδη μουσικής παίζουν θεραπευτικό ρόλο και γι' αυτό μελετάται η επίδραση των μεμονωμένων μουσικών στοιχείων στις ψυχοφυσιολογικές αντιδράσεις του ανθρώπου.

Ωστόσο επειδή έχει τόσο μεγάλη επίδραση στον άνθρωπο και κυρίως στους νέους όπως προαναφέρθηκε, μέσω των στίχων και των μουσικών μοτίβων γίνεται πολύ εύκολα μεταφορά αρνητικών μηνυμάτων καθώς και προπαγάνδα.

Το πανίσχυρο μέσο της ψυχαγωγίας, τη μουσική, εκμεταλλεύονται ιδεολογικές παραφυάδες του αποκρυφισμού (θρησκευτικοί κύκλοι χρησιμοποιούν τον όρο «αποκρυφισμός» ευρύτερα, αναφερόμενοι σε κάθε θρησκευτικού τύπου αναζήτηση εκτός των αποδεκτών ορίων των οργανωμένων θρησκειών, εδώ είναι κάθε είδους μηνύματα που προσπαθούν να περάσουν κρυφά μέσω των στίχων και κυρίως σχετίζονται με θρησκεία) και μέσα από συγκεκριμένα είδη μουσικής διοχετεύουν τις ιδέες τους. Τη μουσική rock φαίνεται να χρησιμοποιούν κατ' εξοχήν οι αιρέσεις και τα αποκρυφιστικά κινήματα, για να ελκύσουν έφηβους, αλλά και για ένα ακόμη λόγο. Διότι προκαλεί σφοδρούς ερεθισμούς, σωματικές διεγέρσεις και εξάπτει το γενετήσιο ένστικτο με τα φώτα, τους ήχους, το ρυθμό και τους στοίχους. Μεταξύ των επιπτώσεων που προέρχονται από το συνεχές άκουσμα της μουσικής rock αναφέρονται και οι εξής: αλλαγή των συγκινησιακών αντιδράσεων, απώλεια του ελέγχου του ενσυνειδήτου, αξιοσημείωτη μείωση του ελέγχου διανόησης και θέλησης, νευροφρενική υπερδιέγερση, σύγχυση μνήμης, υπνωτική και καταθλιπτική κατάσταση με τάση ανθρωποκτονίας ή αυτοκτονίας.

Η σχέση του αποκρυφισμού με τη μουσική rock αποδεικνύεται και από τους στίχους των τραγουδιών, τη διακόσμηση των εξωφύλλων των δίσκων και κυρίως από τις σχέσεις των μεγάλων star της μουσικής rock με το σατανισμό, τη μαγεία και την αστρολογία. Πολλοί απ' αυτούς επίσημα έχουν ενταχθεί σε αποκρυφιστικές ομάδες και 'εκκλησίες' του σατανά.



## Συγκροτήματα που προωθούν αποκρυφιστικές ιδέες:

Η εμφανής προβολή από τη ροκ της λατρείας του σατανά αρχίζει από το «Είσαι ο Διάβολος Μεταμορφωμένος» του Έλβις Πρίσλεϋ. Ακολουθούν οι Beatles με τα άλμπουμ «Ο Διάβολος στην Καρδιά της» και «Το Λευκό άλμπουμ του Διαβόλου», γνωστότερο ως «Λευκό Άλμπουμ». Ορισμένα σημεία δίσκων που είναι κρυμμένη η προβολή της λατρείας του σατανά είναι τα εξής:

- Το **περιεχόμενο των τραγουδιών**. Αυτό αναφέρεται συνήθως στον χλευασμό του Χριστιανισμού ή την εξύμνηση του Σατανά.
- Τα **ονόματα των συγκροτημάτων**. Μερικά παραδείγματα: K.I.S.S. (Kings in Satan's Service = Βασιλιάδες στην υπηρεσία του σατανά), AC/DC (Anti - Christ / Death to Christ = Αντί-Χριστος - Θάνατος στον Χριστό), Possessed (Δαιμονισμένοι), Demon (Δαίμονας), Black Sabbath (Μαύρο Σάββατο), Poison (Δηλητήριο), κ.α.
- Τα **εξώφυλλα των δίσκων**. Και αυτά είναι άκρως αποκαλυπτικά: σύμβολα του αποκρυφισμού, σκηνές ανθρωποθυσιών, μορφές δαιμονικές εν αντιθέσει με τη γλυκιά μορφή του Ιησού Χριστού, σκηνές που θυμίζουν κόλαση, συντριβή χριστιανικών ιερών συμβόλων, και λανσάρονται συνήθως ως εξώφυλλα των δίσκων.
- Ο **αποκρυφιστικός συμβολισμός**. Η χρήση αποκρυφιστικών συμβόλων κατακλύζει εξώφυλλα δίσκων, ενδυμασία «καλλιτεχνών» και κοινού, διάκοσμο συναυλιών, κλπ. Χρησιμοποιούνται



κατά κόρον όλα τα αποκρυφιστικά σύμβολα: πεντάγραμμα, 666, ανεστραμμένοι



σταυροί

, τρίγωνα



, πυραμίδες, το σύμβολο ες (κεραυνός), κ.α.

Σε ροκ συναυλίες χιλιάδες χέρια υψώνονται μαζί, σχηματίζοντας το σχήμα του διαβόλου (που



γίνεται με τον αντίχειρα και τα δύο μεσαία δάχτυλα μαζεμένα)

, όπως εμείς



κάνουμε τον σταυρό μας. Σημαίνει «υπακούω στον σατανά» («obbey to devil») και δηλώνει την υποταγή σ' αυτόν.

- Τα **υποσυνείδητα μηνύματα**. Όπως φαίνεται, η απ' ευθείας αναφορά στον σατανισμό δεν ήταν αρκετή. Χρειαζόταν και μια άλλη αναφορά, έμμεση, μη αντιληπτή από τον ακροατή. Έτσι, με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας (εγγραφή ρεμίζ), εισάγονται μη αντιληπτά μηνύματα σε δίσκους, κασέτες και cds, τα οποία μπορεί να ακούσει κάποιος από μηχανήματα που κάνουν ανάστροφη αναπαραγωγή του δίσκου (πατώντας δηλ. κάτι, ο δίσκος, αντί να περιστρέφεται κανονικά προς τα αριστερά, περιστρέφεται αντίθετα προς τα δεξιά). Οι ειδικοί λένε ότι το υποσυνείδητο έχει τη δυνατότητα να συλλαμβάνει αυτά τα μηνύματα, που έχουν εισαχθεί ανάστροφα, και να τα αντιστρέφει. Τα μηνύματα αυτά ασκούν τεράστια επίδραση. Είναι συνήθως μικρές φράσεις επαναλαμβανόμενες, όπως «κάπνισε μαριχουάνα» στη συντριπτική τους πλειοψηφία όμως, έχουν σατανολατρικό περιεχόμενο. Το πιο χαρακτηριστικό ίσως παράδειγμα, στο πασίγνωστο τραγούδι Hotel California υπάρχει ως υποσυνείδητο μήνυμα, όχι μια μικρή φράση, αλλά ολόκληρο κείμενο, που αναφέρεται στο τελετουργικό μαύρης λειτουργίας (σατανιστικής θυσίας παιδιού) που γίνεται στο Hotel California. Αναφέρεται μεταξύ άλλων στο μήνυμα: «Ο Σατανάς δίνει διαταγή πάνω στη διαταγή, οργανώνει τη δική του θρησκεία...».

Μερικά από τα συγκροτήματα και τους τραγουδιστές που έχουν κατηγορηθεί για σατανισμό είναι: Black Sabbath, Alice Cooper, Ac/ DC, Led Zeppelin, Venom, Iron Maiden, Metallica, Sex Pistols, Rolling Stones, κ.α.

Πολλά από τα τραγούδια των συγκροτημάτων, που έχουν σχέση με το σατανισμό, συντελούν στη διάδοση της σατανολατρείας. Οι τραγουδιστές απερίφραστα δηλώνουν ότι αναγνωρίζουν την κυριαρχία του σατανά, εξυμνούν το έργο του και δηλώνουν πλήρη υποταγή σ' αυτόν. Ο αρχιερέας του συγκροτήματος "Rolling Stones" Mick Jagger, διακηρύττει ότι είναι ο Εωσφόρος της rock και επιδιώκει να κατευθύνει τη θέληση και την σκέψη των ακροατών του.

Είναι χαρακτηριστικοί και οι τίτλοι των δίσκων τους: "Sympathy for the Devil" (=Συμπάθεια για τον Διάβολο), "Invocations to my Demon Brother" (= Επικλήσεις στον Αδερφό μου το Δαίμονα) και "Dancing with Mr. D." (= χορεύοντας με κύριο D. =Διάβολος).

Σε άλλα τραγούδια τους οι "Rolling Stones" προτρέπουν με προκλητικότητα τους νέους στην αυτοκτονία. Είναι η εύκολη λύση που προτείνει ο αποκρυφισμός στα εφηβικά και νεανικά αδιέξοδα. Μερικοί τίτλοι τραγουδιών είναι ενδεικτικοί: «Αντίο σκληρέ κόσμε», «Μη φοβάσαι την αυτοκτονία», «Η λύση της αυτοκτονίας», «Κατάστρεψε τον εαυτό σου», και «Πέθανε νέος, πέθανε όμορφος».





Το συγκρότημα 'Led Zeppelin' με το δίσκο του 'Stairway to Heaven' (= Σκάλα προς τον Ουρανό) εκφράζει υποτέλεια στο σατανά και εχθρικό μίσος εναντίον του Χριστού.

Το αγγλικό συγκρότημα 'Black Sabbath' (= Μαύρο Σάββατο), συντέλεσε με τους σατανικούς στίχους των τραγουδιών του στη διάδοση του αποκρυφισμού στην Αγγλία και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ο αρχηγός του συγκροτήματος Ozzy Osbourne προτρέπει το ακροατήριό του να είναι κάτω από την κυριαρχία του σατανά. Αλλού πάλι αναφέρεται ότι δύο νέοι από την Νεβάδα άκουγαν επί ώρες μουσική heavy metal rock από τον τραγουδιστή Ο. Osbourne. Ο νους τους σκοτίστηκε και αποφάσισαν να αυτοκτονήσουν, διότι το υποσυνείδητο μήνυμα των τραγουδιών τους ωθούσε στην αυτοκτονία. Τελικά ο ένας εκ των δύο αυτοκτόνησε.

## ΣΑΤΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ HEAVY METAL



Οι συναυλίες τους προκαλούν, όπως επίσης και τα εξώφυλλα των CD τους στα οποία διακρίνονται:

- Σατανικά σύμβολα όπως αναποδογυρισμένοι σταυροί, πυραμίδες, πεντάγραμμα, εξάγραμμα, ο αριθμός 666.
- Σκηνές ανθρωποθυσιών, μαύρες λειτουργίες και σατανικές αναπαραστάσεις.
- Μορφές που θυμίζουν τον διάβολο, τον θάνατο και την κόλαση.
- Ο τρόπος που παίζουν την μουσική τους, η αγριότητα της ίδιας της μουσικής τους, συμπληρώνουν την εικόνα.
- Σε πολλές συναυλίες, σπρωξίματα και κλωτσιές συμπληρώνουν τα shows, τα οποία σοκάρουν.

Οι W.A.S.P. πάνω στην σκηνή πίνουν αίμα από κρανία και κόβουν κρέατα με τσεκούρι πετώντας τα στην συνέχεια στο κοινό. Ο Ozzy Osbourne των Black Sabbath έχει κόψει με τα δόντια του πάνω στην σκηνή το κεφάλι μιας ζωντανής νυχτερίδας. Το ίδιο έχει κάνει και με ένα περιστέρι.



➤ Τα διάφορα σύμβολα υπήρχαν πάντα στην ανθρώπινη ιστορία. Είναι στοιχεία αναγνώρισης, ταυτότητας, κυριαρχίας. Σύμβολα συναντάμε πολλά στη Heavy Metal. Αυτά είναι:

- ✚ Ο σατανικός σταυρός. Με το ανεστραμμένο ερωτηματικό θέτει σε αμφιβολία την Σταυρική Θυσία του Χριστού.
- ✚ Ο ανεστραμμένος σταυρός. Είναι ένα σατανικό σύμβολο που συναντιέται πολύ συχνά στον κόσμο της Heavy Metal.
- ✚ Η πυραμίδα. Είναι το κύριο σύμβολο της Αιγυπτιακής θρησκείας. Στις Αιγυπτιακές προκαταλήψεις πιστεύεται ότι εμπεριέχει την δύναμη του ήλιου, της γης και των αστεριών. Πίστευαν ότι η μεταφυσική δύναμη του σύμπαντος θα έρχονταν κάτω, ξεπηδώντας από την κορυφή της πυραμίδας και θα έβρεχε με μεταφυσική ζωή το μέσα περιεχόμενο. Η πυραμίδα είναι απόλυτα συνδεδεμένη με την μετεμψύχωση. Την συναντάμε σε εξώφυλλα δίσκων και σκηνικά των συναυλιών.
- ✚ Το σύμβολο Μπαθομέτ. Το κεφάλι του τράγου συμβολίζει τον Σατανά και υπάρχει στο εξώφυλλο της Σατανικής Βίβλου και στα εξώφυλλα πολλών CD της Heavy Metal.
- ✚ Το πεντάκτινο αστέρι ή πεντάλφα. Είναι το σύμβολο της μαύρης μαγείας και το πιο συνηθισμένο στην Heavy Metal.
- ✚ Το εξάκτινο αστέρι ή εξάλφα. Είναι το σύμβολο του απόλυτου κακού. Τα δύο τρίγωνα που το σχηματίζουν και είναι το ένα μαύρο και το άλλο άσπρο, συμβολίζουν την λευκή και την μαύρη μαγεία.
- ✚ Το σύμβολο που σχηματίζεται από ένα Άλφα μέσα σε έναν κύκλο χρησιμοποιείται στην Heavy Metal και στην Punk Rock. Το μήνυμά του είναι "Εξέγερση".

Όλα αυτά τα σύμβολα χρησιμοποιούνται σε μεγάλο ή μικρό βαθμό σε αξεσουάρ, εξώφυλλα και σκηνικά συναυλιών.



## 17. Ο ρόλος της στην εκπαίδευση

### Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης και η αναζήτηση και εφαρμογή νέων εκπαιδευτικών μεθόδων αποτελούν επιτακτική ανάγκη στην εποχή μας. Η μουσική αποτελεί ένα σημαντικό μέρος αυτής της προσπάθειας, αφού όπως έχει διαπιστωθεί μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η μουσική μπορεί να συνδυαστεί με άλλα μαθήματα, όπως τη Γλώσσα, τα Μαθηματικά, τη Γυμναστική για ένα σχολείο δημιουργικό, ελκυστικό και διαφορετικό.

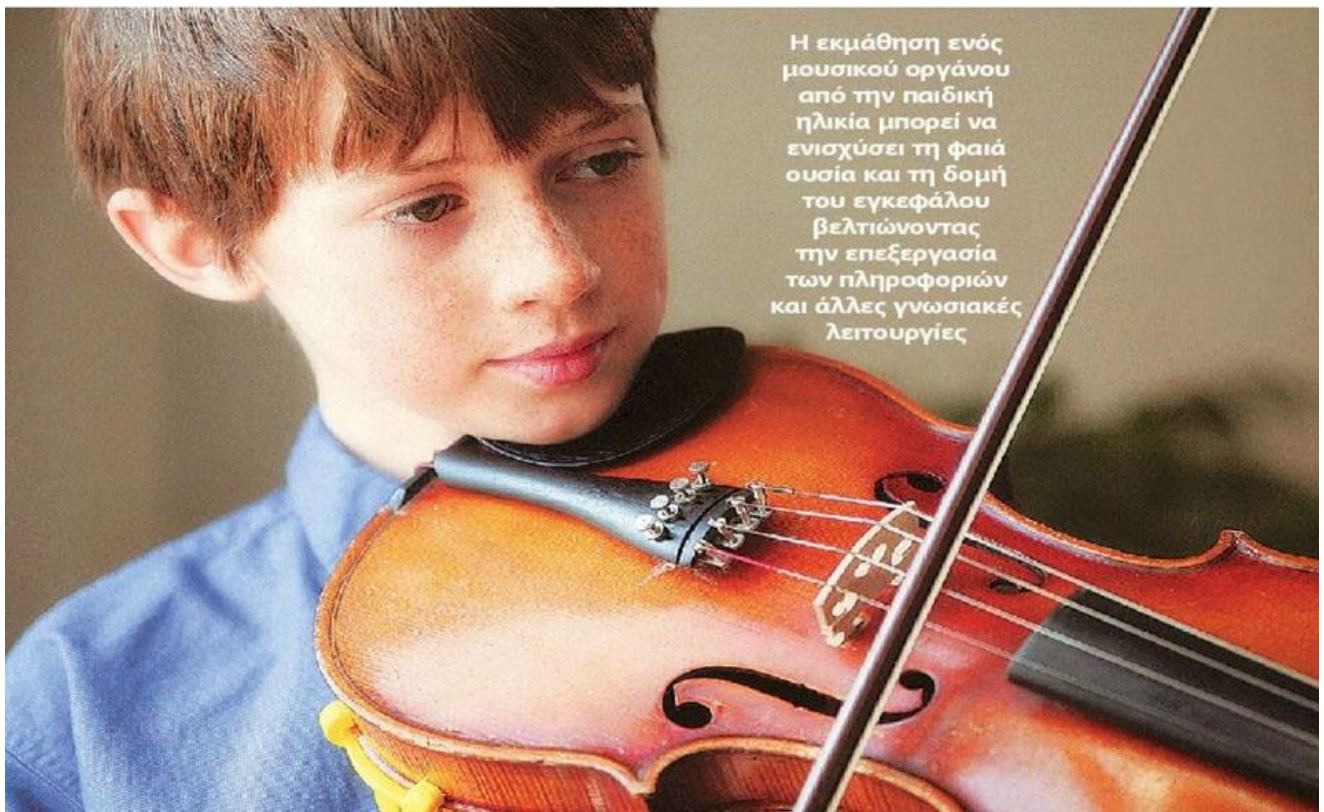
Η επαφή του ανθρώπου με τη μουσική αρχίζει από την εμβρυακή κατάσταση. Τα πρώτα εξωτερικά ερεθίσματα που έχει ο άνθρωπος, ίσως τα πιο σημαντικά εξωτερικά ερεθίσματα, είναι ηχητικά. Έτσι, λοιπόν, το έμβρυο ακούει όλους τους ήχους από το περιβάλλον, ακούει τη φωνή της μητέρας του εσωτερικά από το διάφραγμα και σε όλα αυτά τα ερεθίσματα αντιδρά με ένα πολύ συγκεκριμένο τρόπο, κινείται. Έρευνες έχουν δείξει ότι το ηχητικό αυτό περιβάλλον της ενδομήτριας ζωής έχει πολύ μεγάλη σημασία, διότι όταν το νεογέννητο ακούει παρόμοιες ηχητικές καταστάσεις ηρεμεί και αισθάνεται την ασφάλεια του ενδομήτριου περιβάλλοντος.

Αυτές τις έρευνες που δείχνουν ότι το έμβρυο αναγνωρίζει τη φωνή της μητέρας του, όλες αυτές τις συνιστώσες και παραμέτρους έρχεται να επεξεργαστεί το μουσικοπαιδαγωγικό σύστημα Ορφ (<http://www.patris.gr/articles/57913?PHPSESSID=>). Το σύστημα Ορφ χρησιμοποιεί αυτές τις τρεις συνιστώσες, μουσική, λόγο και κίνηση, για μια διαφορετική προσέγγιση της μουσικής. Ο δάσκαλος σήμερα καλείται ν' αντεπεξέλθει σε ένα πολύ μεγάλο εύρος απαιτήσεων και με τις τέχνες μπορεί να σπάσει την καθημερινή εκπαιδευτική ρουτίνα, να συναρπάσει τα παιδιά με ένα πολύ ενδιαφέρον γι' αυτά εργαλείο και να διδάξει τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος με ένα πολύ διαφορετικό τρόπο.



## Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΟΦΩΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η αγγλόφωνη μουσική, πέρα από όλα τα οφέλη της μουσικής γενικά στην εκπαίδευση, παίζει σημαντικό ρόλο και στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας. Έχει παρατηρηθεί ότι όσοι μαθητές ακούν αγγλόφωνη μουσική εξοικειώνονται με τη γλώσσα των αγγλικών πιο γρήγορα, πιο εύκολα και πιο ποιοτικά. Αυτό συμβαίνει διότι, μέσα από τα τραγούδια, οι μαθητές εξασκούνται κι έρχονται σε επαφή με τα αγγλικά με έναν τρόπο που δεν θεωρείται αγγαρεία αλλά είναι διαδραστικός και διασκεδαστικός. Έτσι, παρατηρούν αγγλικές λέξεις ή γραμματικούς κανόνες που δεν γνωρίζουν αλλά μπορούν να καταλάβουν από τα συμφραζόμενα. Επίσης η μουσική είναι ένας πολύ καλός τρόπος να θυμόμαστε πιο εύκολα. Μέσα λοιπόν από την μουσική οι άνθρωποι όχι μόνο μαθαίνουν, αλλά και συγκρατούν τις νέες, αλλά και τις παλιότερες πληροφορίες καλύτερα και με λιγότερες πιθανότητες να τις ξεχάσουν αργότερα. Γενικά η μουσική μάς προκαλεί την ανάγκη να συμμετάσχουμε κι εμείς σ' αυτό που ακούμε. Έτσι, χάρη στην αγγλόφωνη μουσική, οι μαθητές δεν μαθαίνουν μόνο λέξεις και γραμματικούς κανόνες αλλά επίσης, τραγουδώντας στα αγγλικά, αναπτύσσουν την προφορά κι εξασκούνται στο να χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα με ευκολία για να συνεννοηθούν σ' αυτή. Ουσιαστικά λοιπόν, κάνουν πρακτική στη γλώσσα χωρίς να κουράζονται ή να δυσκολεύονται. Δηλαδή αυτή η λύση είναι και οικονομική και ξεκούραστη αλλά και εξαιρετικά αποτελεσματική. (<http://www.pathfinder.gr/stories/3827883/ta-10-apistefta-ofelh-ths-moysikhs/>)



Η εκμάθηση ενός μουσικού οργάνου από την παιδική ηλικία μπορεί να ενισχύσει τη φαιά ουσία και τη δομή του εγκεφάλου βελτιώνοντας την επεξεργασία των πληροφοριών και άλλες γνωστικές λειτουργίες



## 18. Η αγγλόφωνη μουσική ως τρόπος έκφρασης των εφήβων



Είναι η αγγλόφωνη μουσική ένας από τους τρόπους έκφρασης των εφήβων; Στην εφηβεία ο άνθρωπος θέλει να βρει την ταυτότητά του και η μουσική αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο για να το καταφέρει. Οι έφηβοι ακολουθούν διάφορα, μουσικά κυρίως, πρότυπα. Επιλέγουν συνήθως έντονη μουσική που χαρακτηρίζεται από δυνατό ήχο και ταιριάζει με την επαναστατική αυτή φάση της ζωής. Η εφηβεία είναι επίσης μια περίοδος συναισθηματικής φόρτισης όπου οι νέοι καταφεύγουν στην μουσική για να δείξουν με έμμεσο τρόπο τι νιώθουν. Σε αυτή την ηλικία ξεκινούν για πρώτη φορά να δίνουν μεγάλη σημασία στους στίχους των τραγουδιών και ψάχνουν για ένα βαθύτερο νόημα. Οι σημερινοί συγκεκριμένα έφηβοι είναι φορτωμένοι από ενδοσχολικές και εξωσχολικές εργασίες. Προσπαθούν να βρουν λίγο χρόνο για χαλάρωση και έκφραση των συναισθημάτων τους μέσω της μουσικής. Συνεπώς η μουσική γενικά (και η αγγλόφωνη πιο ειδικά) είναι για αυτούς ένας πολύ σημαντικός τρόπος έκφρασης. (<http://1lyktherm.thess.sch.gr/wpcontent/uploads/2014/04/%CE%9C%-CE%9F%CE%A5%CE%A3%CE%99%CE%9A%CE%97.pdf>)

Για να στηρίξουμε ερευνητικά αυτό το μέρος της εργασίας φτιάξαμε ένα **σύντομο, ανώνυμο ερωτηματολόγιο, κυρίως κλειστού τύπου το οποίο απευθύναμε σε είκοσι (20) μαθητές 15-17 ετών.**

Οι ερωτήσεις που περιλάμβανε το ερωτηματολόγιο ήταν οι εξής:

- I) Με ποιο κριτήριο επιλέγεις τη μουσική (αγγλόφωνη ή μη) που ακούς;
- II) Ακούς πολλές ώρες την ημέρα (αγγλόφωνη ή μη) μουσική; Αν ναι γιατί;
- III) Αλλάζεις τις μουσικές σου προτιμήσεις με βάση διάφορα γεγονότα που συμβαίνουν στην ζωή σου;
- IV) Πιστεύεις πως με την πάροδο των χρόνων αλλάζουν μαζί και τα μουσικά σου ακούσματα;
- V) Πώς εκφράζεσαι εσύ μέσα από την (αγγλόφωνη ή μη) μουσική που ακούς;



Οι απαντήσεις που έδωσαν οι μαθητές ήταν αντίστοιχα:

**I)** Το 35% των μαθητών απάντησε πως επιλέγει τη μουσική που ακούει με βάση τους στίχους και τη μελωδία, ενώ το 60% επειδή εκφράζει τα συναισθήματα και τις σκέψεις του. Το υπόλοιπο 5% απάντησε πως επηρεάζεται από τους φίλους του.

**II)** Το 65% των μαθητών απάντησε πως ακούει πολλές ώρες την ημέρα μουσική, ενώ το υπόλοιπο 35% όχι. Από τους μαθητές που ακούνε πολλές ώρες μουσική, το 40% δεν αιτιολόγησε την απάντησή του, το 30% απάντησε πως προτιμά να ακούει μουσική για να εκφράζεται και να χαλαρώνει, ένα μικρό ποσοστό 20% απάντησε πως ακούει μουσική για να συγκεντρώνεται καλύτερα και να ηρεμεί και το υπόλοιπο 10% επειδή απολαμβάνει έναν τέτοιο τρόπο διασκέδασης.

**III)** Το 70% των μαθητών απάντησε πως αλλάζει τις μουσικές του προτιμήσεις επηρεαζόμενο από διάφορα γεγονότα. Σε αντίθεση με το υπόλοιπο 30% που απάντησε αρνητικά.

**IV)** Το 75% των μαθητών απάντησε πως με την πάροδο του χρόνου αλλάζουν παράλληλα και τα μουσικά τους ακούσματα ενώ οι υπόλοιποι 25% όχι.

**V)** Αυτή η ερώτηση ήταν ανοιχτού τύπου και για αυτό τον λόγο συλλέξαμε ποικιλία απαντήσεων. Οι περισσότεροι μαθητές πάντως υποστήριξαν πως, από τη μουσική που ακούνε, εκφράζονται μέσω των στίχων των τραγουδιών που “κρύβουν” μέσα τα συναισθήματα που οι ίδιοι δεν έχουν άλλο τρόπο να εκφράσουν και γενικότερα πως μέσω της μουσικής μαρτυρείται η ψυχολογική κατάστασή τους.

Μέσω των αποτελεσμάτων του παραπάνω ερωτηματολογίου, μπορέσαμε να συμπεράνουμε πως οι έφηβοι στηρίζονται στη μουσική για την ισορροπία της ψυχικής τους υγείας κατά κύριο λόγο αλλά και για να διασκεδάζουν. Μέσω αυτής εκφράζουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους. Ξεφεύγουν από την καθημερινότητα τους, χαλαρώνουν και απλά απολαμβάνουν τη στιγμή. Βρίσκουν παρηγοριά από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και συντροφιά όταν νιώθουν μόνοι. Χωρίς αυτή θα ένιωθαν απαρηγόρητοι και συνηθισμένοι, μιας και μέσα από τη μουσική που ακούει κάποιος μπορείς να συμπεράνεις πολλά για τον χαρακτήρα του. Εν τέλει, τι θα κάναμε όλοι μας αν μία μέρα μας στερούνταν η μουσική;



## 19. Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ: «Η στάση των Ελλήνων εφήβων απέναντι στην Αγγλόφωνη μουσική»

### Α. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

#### Δείγμα

Το δείγμα της έρευνας μας αποτελείται από 45 εφήβους από την περιοχή της Αχαΐας (Πάτρα και ευρύτερη περιοχή).

#### Χρονοδιάγραμμα έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το μήνα Φεβρουάριο του έτους 2016.

#### Είδος έρευνας

Η έρευνα μας είναι ποσοτική καθώς έγινε χρήση ερωτηματολογίου 16 ερωτήσεων, οι 13 από τις οποίες είναι κλειστού τύπου και οι 3 είναι ανοικτού τύπου.

#### Σκοπός έρευνας

Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε έτσι ώστε να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε ποια είναι η στάση των Ελλήνων εφήβων απέναντι στην αγγλόφωνη μουσική.

#### Συνθήκες και τρόπος συλλογής δεδομένων

Βρήκαμε 45 εφήβους, μερικούς από το σχολείο μας και άλλους γνωστούς μας από άλλα σχολεία, Γυμνάσια και Λύκεια. Τηρώντας τις οδηγίες της υπεύθυνης καθηγήτριας μας, προσπαθήσαμε να έχουμε ένα όσο το δυνατόν πιο ισορροπημένο δείγμα ως προς τα δύο φύλα και τις ηλικίες στόχο (13-18). Βέβαια, αυτό στην πράξη αποδείχτηκε δύσκολο, αφού κυρίως απάντησαν κορίτσια και μαθητές Λυκείου. Τέλος, φροντίσαμε να τονίσουμε στους εφήβους αυτούς να απαντήσουν σωστά και σε όλα τα ερωτήματα, κάτι που επιτεύχθηκε στο μεγαλύτερο βαθμό.

#### Δημιουργία ερωτηματολογίου

Η δημιουργία του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήσαμε για την έρευνα, μας απασχόλησε αρκετά, καθώς έπρεπε να συμπεριλάβουμε τις κατάλληλες ερωτήσεις που συνδέονται θεματικά με τα επιμέρους υποθέματα που ερευνήσαμε βιβλιογραφικά στο Α΄ τετράμηνο. Επιπλέον, οι ερωτήσεις



έπρεπε να είναι στην πλειοψηφία τους κλειστού τύπου ώστε να εξάγουμε συγκεκριμένα αποτελέσματα, αλλά και έτσι διατυπωμένες ώστε να υπάρχει σαφήνεια. Για το σκοπό αυτό ζητήσαμε από συμμαθητές μας άλλων ομάδων project να απαντήσουν πιλοτικά το ερωτηματολόγιο και, με τη βοήθεια των υποδείξεων και των συμβουλών τους, καταλήξαμε στην τελική μορφή του ερωτηματολογίου.

Στη συνέχεια, δημιουργήσαμε το ερωτηματολόγιο μας σε αυτόματη φόρμα της Google και οι έφηβοι-στόχος το απάντησαν στο Διαδίκτυο. Έτσι, οι απαντήσεις τους αποθηκεύονταν αυτόματα και εμείς κερδίσαμε χρόνο και κόπο στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων.

### Δομή ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δύο μέρη:

- ❖ Το πρώτο μέρος ονομάζεται «ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ» και περιλαμβάνει δύο ερωτήσεις που αφορούν το φύλο και την ηλικία των ερωτηθέντων.
- ❖ Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει τις καθαυτό 14 «ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ» που αποβλέπουν στην καταγραφή των προτιμήσεων, των απόψεων και γενικότερα της στάσης των ελλήνων εφήβων απέναντι στην αγγλόφωνη μουσική.

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο τέλος του κειμένου μας (Βλέπε *Παράρτημα I*, σελίδα 94).

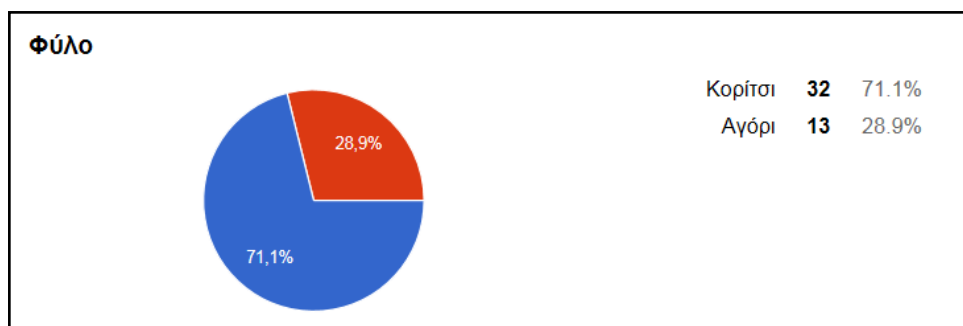
## B. ΕΥΡΥΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Παρουσιάζουμε παρακάτω λεπτομερώς τα ευρήματα της έρευνάς μας. Για κάθε επιμέρους ερώτημα υπάρχει η στατιστική ανάλυση των απαντήσεων με διαφωτιστικά διαγράμματα και Πίνακες.

### ΜΕΡΟΣ 1<sup>ο</sup>: ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

#### **Φύλο**

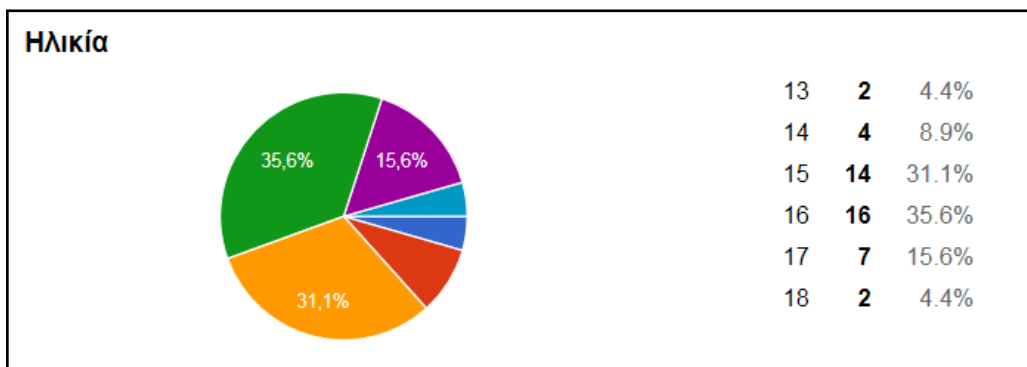
Το δείγμα μας αποτελείται από **32 κορίτσια** (71%) και **13 αγόρια** (29%).





## Ηλικία

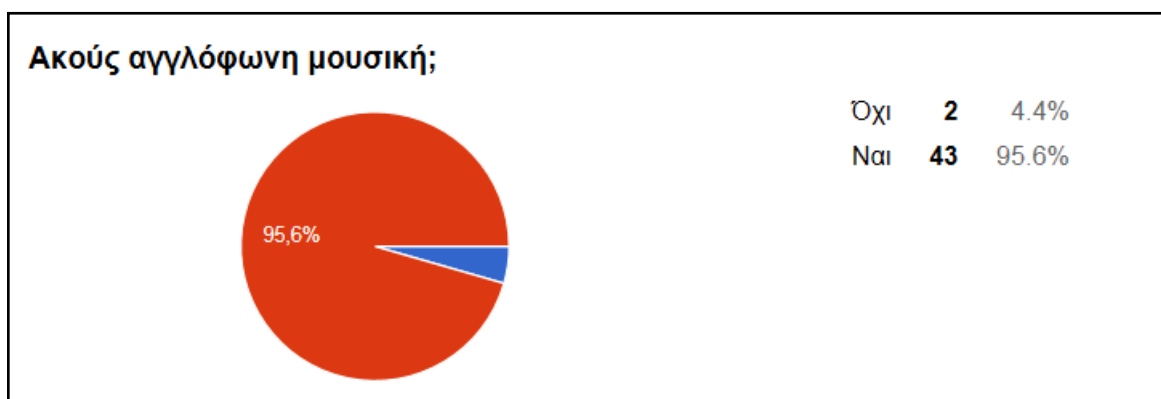
Το δείγμα καλύπτει τις ηλικίες 13-18 ετών, όπως φαίνεται στο διάγραμμα και τον Πίνακα που ακολουθούν. Το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος αποτελείται από τις ηλικίες 15 (31%) και 16 (36%) ετών, δηλαδή από συνομήλικους μας, ωστόσο κάναμε προσπάθεια και βρήκαμε και μικρότερα και μεγαλύτερα από εμάς παιδιά για να μας απαντήσουν.



## ΜΕΡΟΣ 2<sup>ο</sup>: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

### ΕΡΩΤΗΣΗ 1<sup>η</sup>: «Ακούς αγγλόφωνη μουσική;»

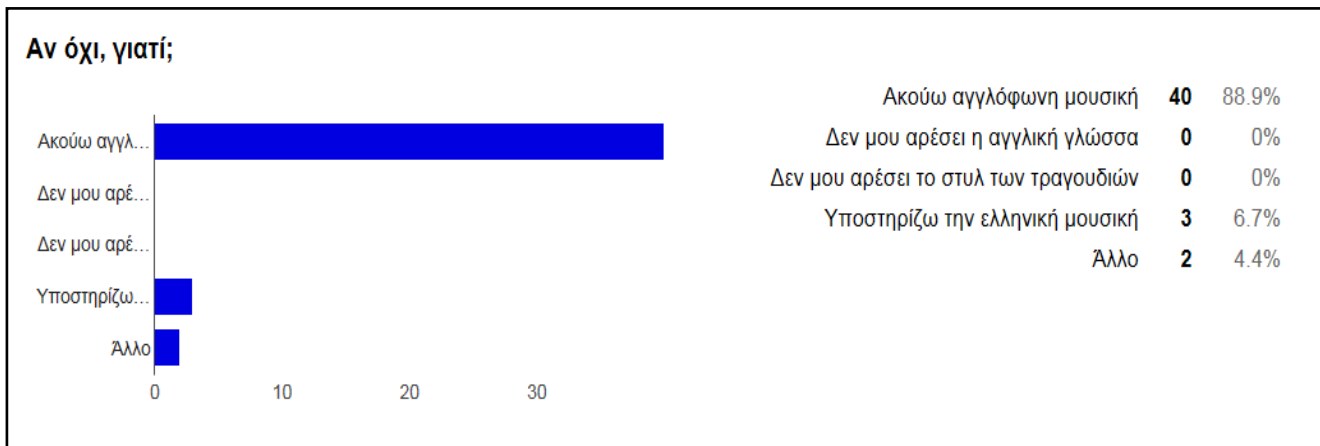
Η πλειοψηφία των εφήβων του δείγματός μας (43 έφηβοι, δηλ. 96%) ακούνε αγγλόφωνη μουσική.



### ΕΡΩΤΗΣΗ 2<sup>η</sup>: «Αν όχι, γιατί;»

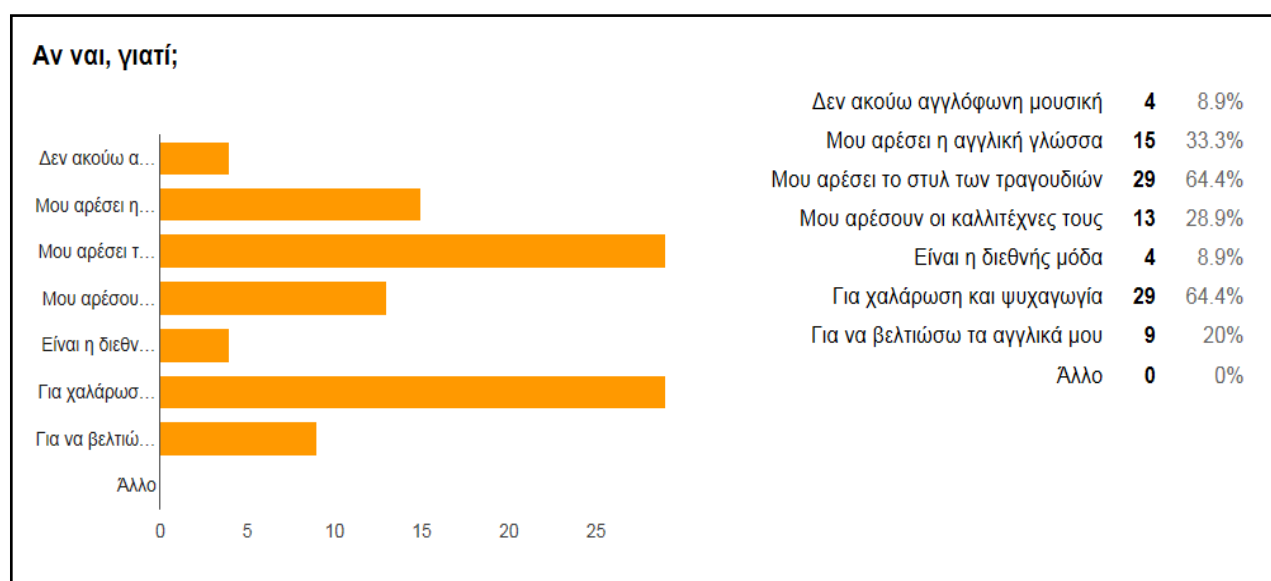
Μόνο το 4% (2 έφηβοι) του δείγματός μας δήλωσε ότι δεν ακούνε αγγλόφωνη μουσική. Οι λόγοι που επικαλούνται αυτοί οι έφηβοι είναι κυρίως ότι «υποστηρίζουν την ελληνική μουσική» (επίσης ότι «ακούνε άλλο είδος» και «εξαρτάται από τη διάθεση»).





### ΕΡΩΤΗΣΗ 3<sup>η</sup>: «Αν ναι, γιατί;»

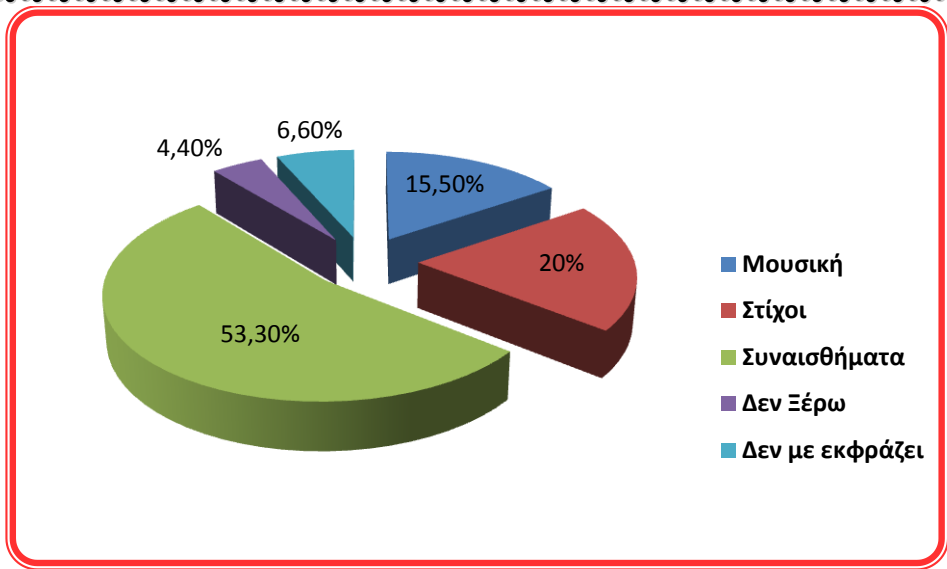
Οι δύο βασικότεροι λόγοι για τους οποίους οι περισσότεροι έφηβοι του δείγματός μας ακούνε αγγλόφωνη μουσική είναι «για χαλάρωση και ψυχαγωγία» και επειδή «τους αρέσει το στυλ των τραγουδιών» (29 απαντήσεις). Ακολουθούν οι απαντήσεις «μου αρέσει η αγγλική γλώσσα» (15) και «μου αρέσουν οι καλλιτέχνες τους» (13). Τέλος, δόθηκαν οι απαντήσεις «για να βελτιώσω τα αγγλικά μου» (9) και επειδή «είναι η διεθνής μόδα» (4).



### ΕΡΩΤΗΣΗ 4<sup>η</sup>: «Εξήγησε πώς σε εκφράζει η αγγλόφωνη μουσική»

Η ερώτηση αυτή είναι ανοιχτού τύπου, οπότε συλλέξαμε πληθώρα απαντήσεων τις οποίες παρουσιάζουμε ταξινομημένες σε θεματικές ομάδες παρακάτω. Το διάγραμμα που προηγείται των απαντήσεων βοηθάει στη σχηματική τους αναπαράσταση.





#### A. «Μουσική» (15,5%):

1. Πιο πολύ μου αρέσει η μουσική που έχουν τα αγγλικά τραγούδια παρά οι στίχοι
2. Έχει μεγάλο εύρος μουσικών ειδών για οποιαδήποτε γούστα και στιγμές
3. Ρυθμός, μελωδία, στίχοι
4. Έχει σύγχρονους ρυθμούς, πολλές φορές πιο ευχάριστους από τους αντίστοιχους ελληνικούς
5. Η μουσική και ο ρυθμός της είναι πιο κοντά στο στυλ μου
6. Με εκφράζει γενικότερα η μουσική. Ακούω και ελληνικά και αγγλικά κομμάτια.
7. Μου αρέσει κυρίως ο ρυθμός και η μουσική. Δεν με εκφράζει ιδιαίτερα σε σύγκριση με τα Ελληνικά τραγούδια

#### B. «Στίχοι» (20%):

8. Μου αρέσουν οι στίχοι
9. Με τους στίχους και την μελωδία
10. Μου αρέσουν οι στίχοι της αγγλόφωνης μουσικής και πολλές φορές ταυτίζομαι
11. Οι στίχοι μιλάνε στην ψυχή μου
12. Μέσα από το νόημα των στίχων
13. ΜΕ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΕΝΤΟΝΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΩ
14. Οι στίχοι των τραγουδιών ορισμένες φορές ανταποκρίνονται στην ψυχολογική μου κατάσταση
15. Μέσω των στίχων και της μελωδίας διότι ταυτίζονται αρκετές φορές με τα προσωπικά μου συναισθήματα, τις ιδέες και αντιλήψεις μου
16. Οι στίχοι είναι αυτοί που με εκφράζουν



### Γ. «Συναισθήματα» (53,3%):

17. Με βοηθάει να εκδηλώνω τα συναισθήματά μου! Όταν ακούω αγγλόφωνη μουσική καταβάλλομαι από μια μείξη συναισθημάτων ! :)
18. Μέσω της αγγλόφωνης μουσικής εκφράζω τα συναισθήματα μου και τις σκέψεις μου
19. Με χαλαρώνει
20. Με βοηθά να χαλαρώνω
21. Διασκεδάζω
22. Με εκφράζει όπως και η ελληνική μουσική, δηλαδή ακούω στίχους που με αντιπροσωπεύουν και κρύβουν στοιχεία του εαυτού μου και απλά το απολαμβάνω, απλά σε αντίθεση με την ελληνική, στην αγγλόφωνη συνήθως βρίσκω πιο εύκολα τραγούδια με τα οποία ταυτίζομαι
23. Η αγγλική μουσική δίνει ένα συναίσθημα ευαισθησίας και συμπόνιας που με χαρακτηρίζουν
24. Θεωρώ πως γενικότερα η μουσική είναι έκφραση και είναι ωραίο να γνωρίζεις πως άνθρωποι από όλο τον κόσμο εκφράζουν τα συναισθήματά τους με τους ίδιους στίχους και μελωδίες μέσω της αγγλόφωνης μουσικής
25. Με εκφράζει γιατί μου αρέσουν πολύ τα αγγλικά. Επίσης πολλά τραγούδια αναφέρονται σε θέματα που αφορούν τους νέους και υπάρχει ταύτιση με τους τραγουδιστές
26. Οι καλλιτέχνες εκφράζουν καλύτερα τα συναισθήματα μας
27. Συναισθήματα/Αγάπη
28. Χαλάρωση, ενδιαφέροντα διεθνή θέματα, σύνδεση με όλο τον κόσμο
29. Με κάνει να έχω περισσότερη χαρά και αυτοπεποίθηση
30. Η αγγλόφωνη μουσική εκφράζει τα συναισθήματά μου
31. Με κάνει χαρούμενη και με χαλαρώνει
32. Με κάνει να νιώθω χαρούμενη
33. Όταν ακούω αγγλόφωνη μουσική νιώθω ελεύθερος !!!
34. Με εκφράζει περιγράφοντας θέματα που ζω κι εγώ
35. Με εκφράζει μέσα από πολλά πράγματα
36. Με κάνει να χορεύω
37. Νιώθω ότι επικοινωνώ με όλο τον πλανήτη και ότι όλοι σκέφτονται όπως εγώ
38. Τις ώρες που θέλω να ξεκουραστώ
39. Η αγγλόφωνη μουσική με χαλαρώνει και μερικά από τα τραγούδια της μου περνούν πολύ σημαντικά μηνύματα που κανένας μας δεν πρέπει να ξεχνά!
40. Με την αγγλόφωνη μουσική εκφράζω τα συναισθήματα μου και τις σκέψεις μου



#### Δ. «Δεν ξέρω» (4,4%):

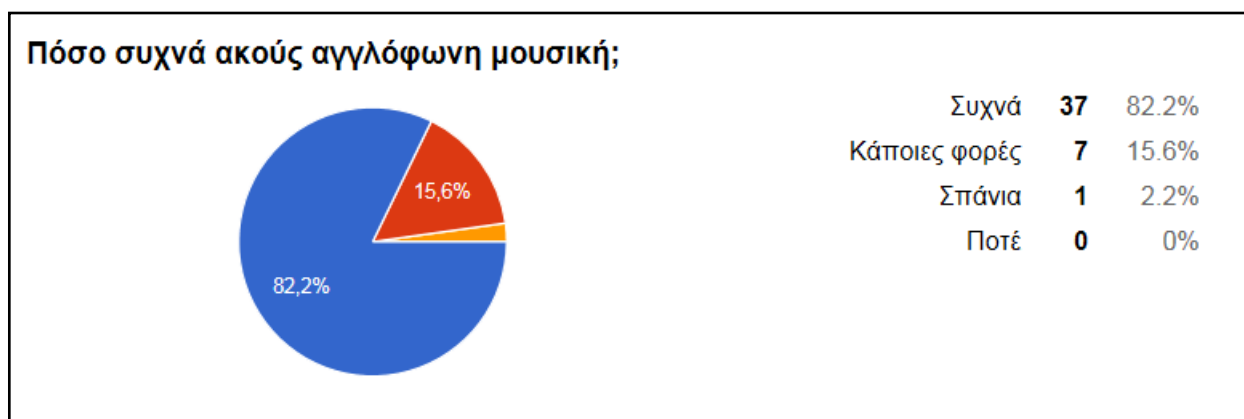
- 41. Δεν ξέρω, απλώς μου αρέσει
- 42. Δεν ξέρω

#### Ε. «Δεν με εκφράζει» (6,6%):

- 43. Δε μου είναι εύκολο να εκφραστώ διότι οι αγγλικές λέξεις δεν έχουν για μένα βαρύτητα σε σχέση με τις ελληνικές
- 44. Δεν με εκφράζει
- 45. Δεν μπορώ να πω ότι με εκφράζει με κάποιον ιδιαίτερο τρόπο

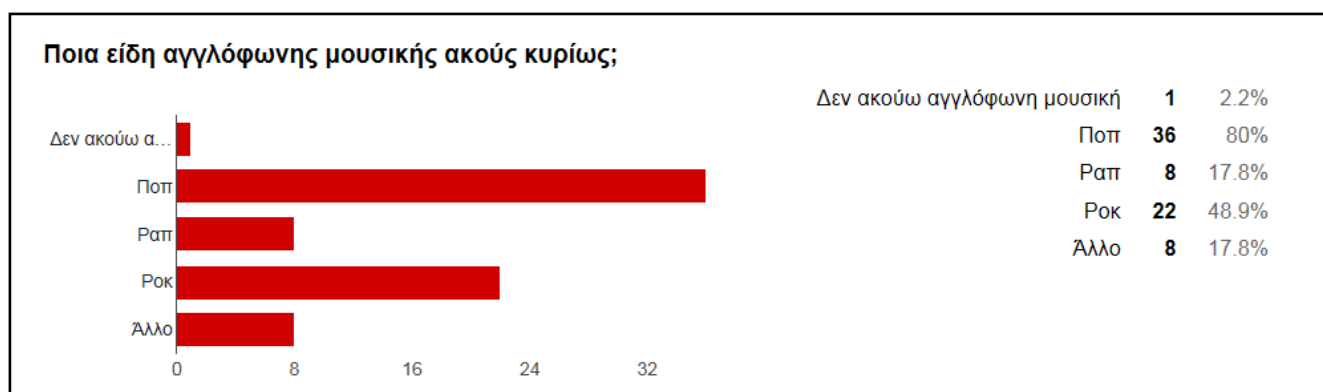
#### **ΕΡΩΤΗΣΗ 5<sup>η</sup>: «Πόσο συχνά ακούς αγγλόφωνη μουσική;»**

Οι περισσότεροι έφηβοι μας ακούνε «συχνά» (82%) αγγλόφωνη μουσική, ενώ οι υπόλοιποι «κάποιες φορές» (16%) ή «σπάνια» (2%).



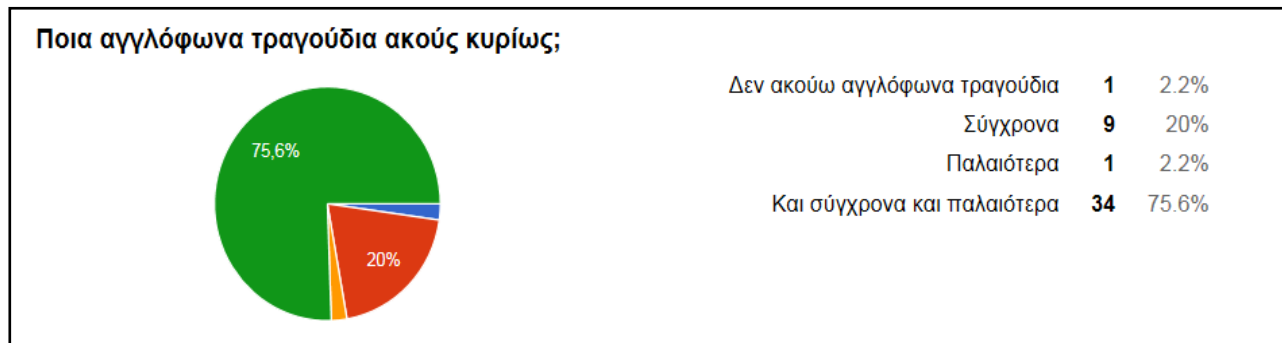
#### **ΕΡΩΤΗΣΗ 6<sup>η</sup>: «Ποια είδη αγγλόφωνης μουσικής ακούς κυρίως;»**

Οι περισσότεροι έφηβοι μας ακούνε ποπ (80%) αγγλόφωνη μουσική και ακολουθούν η «ροκ» (49%) και η «ραπ» (18%). Επίσης αναφέρθηκαν η τζαζ (2), η R&B (2), τα μπλουζ (1), η dance (1), η world (1), η alternative (1), και «τα πάντα/διάφορα» (2).



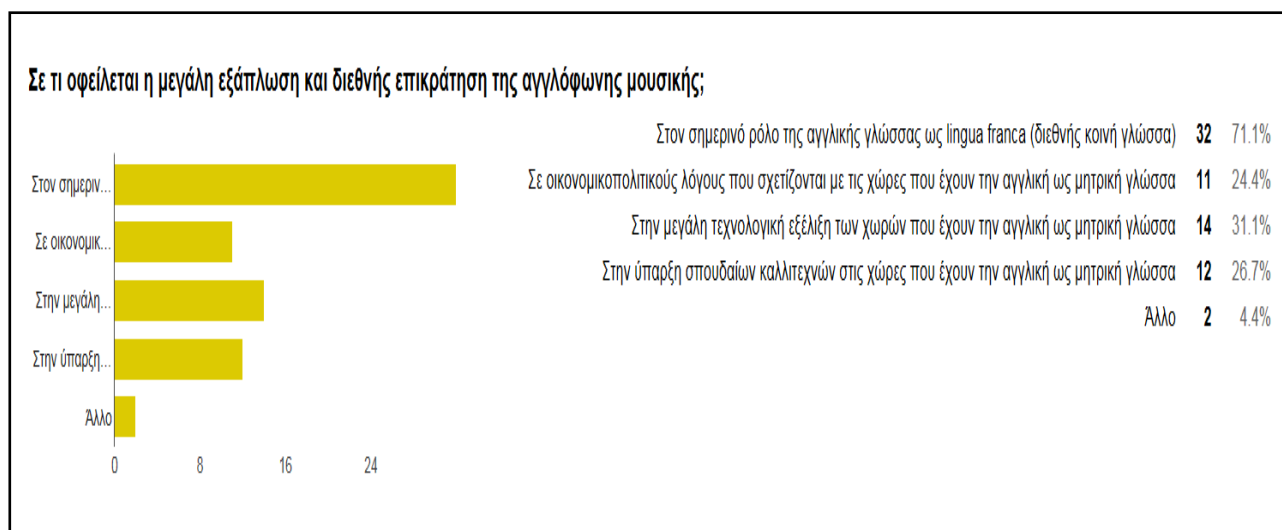
### ΕΡΩΤΗΣΗ 7<sup>η</sup>: «Ποια αγγλόφωνα τραγούδια ακούς κυρίως;»

Οι περισσότεροι έφηβοι μας ακούνε και σύγχρονα και παλαιότερα αγγλόφωνα τραγούδια (76%), ενώ μόνο σύγχρονα ακούει το 20%.



### ΕΡΩΤΗΣΗ 8<sup>η</sup>: «Σε τι οφείλεται η μεγάλη εξάπλωση και διεθνής επικράτηση της αγγλόφωνης μουσικής;»

Οι περισσότεροι έφηβοι μας πιστεύουν ότι ο βασικότερος λόγος για την μεγάλη εξάπλωση και διεθνή επικράτηση της αγγλόφωνης μουσικής είναι «ο σημερινός ρόλος της αγγλικής γλώσσας ως *lingua franca* (κοινή, διεθνής γλώσσα)» (71%). Άλλοι λόγοι που επέλεξαν είναι «η μεγάλη τεχνολογική εξέλιξη των χωρών με την αγγλική ως μητρική γλώσσα» (31%), «η ύπαρξη σπουδαίων καλλιτεχνών στις χώρες που έχουν την αγγλική ως μητρική» (27%) και «οικονομικο-πολιτικοί λόγοι που σχετίζονται με τις χώρες που έχουν την αγγλική ως μητρική γλώσσα» (24%). Ένας έφηβος πρόσθεσε την απάντηση «μαζοποίηση» και ένας άλλος υποστήριξε ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος για αυτό το φαινόμενο.



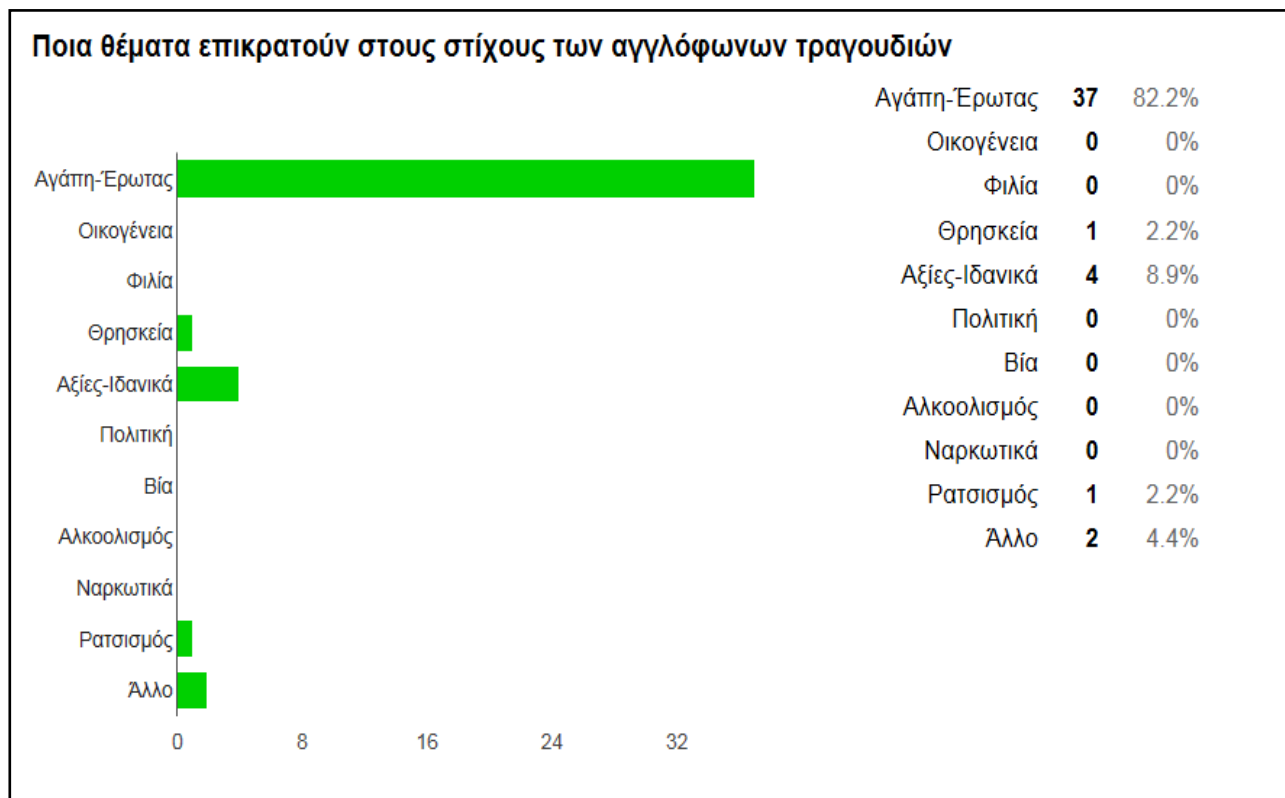
## ΕΡΩΤΗΣΗ 9<sup>η</sup>: «Όταν ακούς ένα αγγλόφωνο τραγούδι, δίνεις σημασία στους στίχους και τα μηνύματά τους;»

Οι περισσότεροι έφηβοι μας δίνουν σημασία στους στίχους και τα μηνύματα των αγγλόφωνων τραγουδιών «μερικές φορές» (53%) ή «πάντα» (44%).



## ΕΡΩΤΗΣΗ 10<sup>η</sup>: «Ποια θέματα επικρατούν στους στίχους των αγγλόφωνων τραγουδιών;»

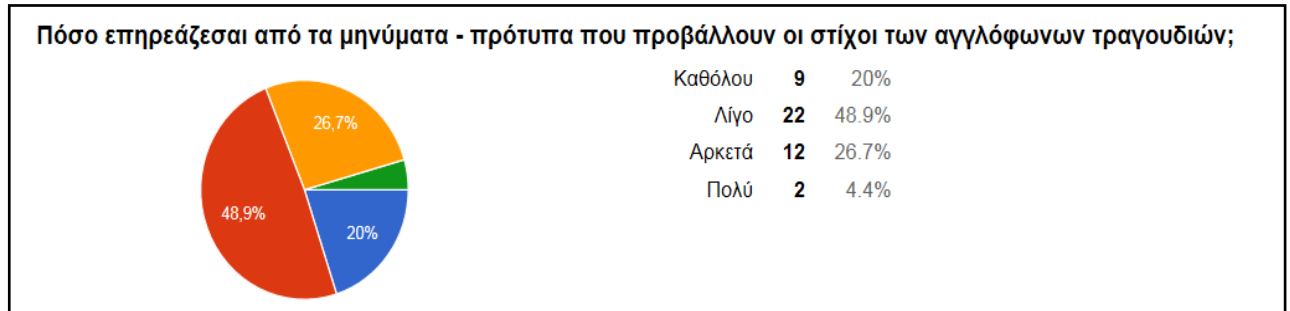
Οι περισσότεροι έφηβοι απάντησαν ότι τα αγγλόφωνα τραγούδια προβάλλουν κυρίως το θέμα της «αγάπης και του έρωτα» (82%). Άλλες απαντήσεις που επιλεγήκαν ήταν «οι αξίες και τα ιδανικά» (9%), «θρησκεία» (2%), «ρατσισμός» (2%), ενώ προστέθηκαν οι απαντήσεις «όλα τα παραπάνω» (2%) και «ανάλογα με το είδος της μουσικής» (2%).



**ΕΡΩΤΗΣΗ 11<sup>η</sup>: «Πόσο επηρεάζεσαι από τα μηνύματα - πρότυπα που προβάλλουν οι στίχοι των αγγλόφωνων τραγουδιών;»**

Οι περισσότεροι έφηβοι απάντησαν πως πιστεύουν ότι επηρεάζονται «λίγο» (49%) από τα μηνύματα-πρότυπα που προβάλλουν οι στίχοι των αγγλόφωνων τραγουδιών.

Το 27% θεωρούν ότι επηρεάζονται «αρκετά», το 20% «καθόλου, ενώ μόνο το 4% «πολύ».



**ΕΡΩΤΗΣΗ 12<sup>η</sup>: «Πώς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η αγγλόφωνη μουσική στην εκπαίδευση;»**

Η ερώτηση αυτή είναι ανοιχτού τύπου, οπότε συλλέξαμε πληθώρα απαντήσεων τις οποίες παρουσιάζουμε ταξινομημένες σε θεματικές ομάδες στον παρακάτω Πίνακα 4. Το διάγραμμα που προηγείται βοηθάει στη σχηματική αναπαράσταση των απαντήσεων.



**Πίνακας 4:** Τρόποι Χρήσης της Αγγλόφωνης Μουσικής στην Εκπαίδευση





## A. Εκμάθηση αγγλικής γλώσσας

- 1 Στην εκμάθηση αγγλικών
- 2 Για την βελτίωση των αγγλικών μας
- 3 Τα παιδιά μπορούν να βελτιώσουν τα αγγλικά τους
- 4 Για την καλύτερη εκμάθηση και βαθύτερη κατανόηση της αγγλικής
- 5 Ως βοήθημα για τα αγγλικά
- 6 Ως μέσο εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας
- 7 Συμβάλλει στην ανάπτυξη του λεξιλογίου αλλά και στην ανάπτυξη των ακουστικών δυνατοτήτων στα αγγλικά
- 8 Το μάθημα θα μπορούσε να διεξαχθεί και στα αγγλικά με την βοήθεια τραγουδιών
- 9 Η αγγλόφωνη μουσική θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην εκπαίδευση αν τα παιδιά ακούν αγγλόφωνη μουσική την ώρα των Αγγλικών
- 10 Με την αγγλόφωνη μουσική θα μπορούσε ένα παιδί βλέποντας και ακούγοντας τους στίχους να βελτιώσει κατά πολύ τα αγγλικά του
- 11 Μόνο στα αγγλικά
- 12 Στο μάθημα αγγλικών για εξάσκηση των ικανοτήτων
- 13 Στο μάθημα των αγγλικών για την εκμάθηση των αγγλικών
- 14 Κατά τη διάρκεια του μαθήματος των αγγλικών να ακούμε νέα τραγούδια και να μαθαίνουμε νέες λέξεις
- 15 Για να ακούσουν οι μαθητές την προφορά της γλώσσας από άλλα άτομα
- 16 Ίσως για την κατανόηση των Αγγλικών. Θα μπορούσαν οι μαθητές να ακούνε ένα τραγούδι και ταυτόχρονα να καταγράφουν τους στίχους
- 17 Για την ευκολότερη εκμάθηση αγγλικών σε συνδυασμό με διασκέδαση
- 18 Να ακούγεται σε μαθήματα Αγγλικών κυρίως για καλλιέργεια της γλώσσας
- 19 Με πολλούς τρόπους, εκπαιδευτικά βιντεάκια στην αγγλική γλώσσα
- 20 Για να κατανοήσουμε καλύτερα την αγγλική γλώσσα
- 21 Να διδάσκει ευχάριστα το μάθημα των αγγλικών
- 22 Τα παιδιά μπορούν να ακούν κάποιο αγγλικό κομμάτι και να συμπληρώνουν τους στίχους, ώστε να βελτιώνουν μ' αυτό τον τρόπο τα αγγλικά τους
- 23 Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί κυρίως ως μέσο καλύτερης εκμάθησης της αγγλικής



γλώσσας αφού τα τραγούδια μπορούν να μνημονευτούν εύκολα και έτσι χωρίς καν ο μαθητής να το προσέξει έχει μάθει χρήσιμο λεξιλόγιο και γραμματική, ενώ παράλληλα βελτιώνει τις ακουστικές του επιδόσεις

24 Οι καθηγητές αγγλικής φιλολογίας θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τραγούδια προκειμένου να εξοικειώσουν τους μαθητές με την αγγλική γλώσσα και την ορθή χρήση της

25 Στο μάθημα των αγγλικών

26 Στο να βελτιώσουμε τα αγγλικά μας μαθαίνοντας νέες λέξεις

27 Στο μάθημα των αγγλικών θα μπορούσαμε να ακούμε αγγλόφωνη μουσική για να διευρύνουμε το λεξιλόγιο μας αλλά και να καλυτερεύσουμε την προφορά μας

28 Στο μάθημα των αγγλικών θα μπορούσαμε να ακούμε αγγλόφωνη μουσική για να διευρύνουμε το λεξιλόγιο μας αλλά και να καλυτερεύσουμε την προφορά μας, για να μάθουμε τα πάντα με χαλαρό τρόπο

## **B. Εκμάθηση άλλων μαθημάτων**

1 Ενίσχυση μάθησης άλλων μαθημάτων

2 Κάνοντας τα μαθήματα σε τραγούδια και έτσι ο μαθητής θα μαθαίνει τους στίχους μαθαίνοντας και το μάθημα

3 Να μας μάθει για το πόσο καλά είναι τα μαθηματικά

4 Κατά τη γνώμη μου στα θεωρητικά μαθήματα ειδικά όπως η ιστορία θα ήταν εύχρηστο να δημιουργηθούν τραγούδια τα οποία θα εξιστορούν το μάθημα της ημέρας ίσως κάποια βασικά γραμματικά φαινόμενα και θα συνοδεύονται από ρυθμούς και ακούσματα τα οποία θα προσελκύουν τους νέους της σύγχρονης εποχής

## **Γ. Για ηθικά διδάγματα / μηνύματα**

1 Για μελέτη θεμάτων-μηνυμάτων

2 Η αγγλόφωνη μουσική μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση επειδή υπάρχουν πολλά παλιά αλλά και σύγχρονα τραγούδια στα οποία το θέμα τους αφορά την κοινωνία και την συμπεριφορά των ανθρώπων σε τέτοια θέματα. Έτσι με διάφορες συζητήσεις για αυτά τα θέματα μπορούν να βρεθούν λύσεις και να λυθούν θέματα όπως για παράδειγμα το φαινόμενο του ρατσισμού

3 Μέσω αυτής θα μπορούσαν να περνάνε ηθικά διδάγματα και μηνύματα για τα παιδιά

4 Μέσω αντίστοιχων κομματιών που εκφράζουν τα μηνύματα του μαθήματος

5 Για ηθικά διδάγματα και μηνύματα



- 6 Με την προβολή τραγουδιών και την προσέγγιση μηνυμάτων που να απασχολούν τους νέους και που επηρεάζουν τη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους

#### Δ. Στο μάθημα της μουσικής

- 1 Στο μάθημα της μουσικής
- 2 Ως μάθημα επιλογής

#### Ε. Για καλύτερη απόδοση των μαθητών

- 1 Για την πνευματική εγρήγορση των μαθητών κατά την διάρκεια ομαδικών εργασιών
- 2 Για καλύτερη εκμάθηση

#### ΣΤ. Πουθενά

- 1 Δεν νομίζω ότι βοηθά
- 2 Δύσκολο, με τα αγγλόφωνα τραγούδια που βγαίνουν σήμερα. Ίσως με κάποια παλαιότερα...

#### Ζ. Δεν ξέρω

- 1 Δεν ξέρω
- 2 Μόνο οι εκπαιδευτικοί θα απαντήσουν αυτή την ερώτηση

### ΕΡΩΤΗΣΗ 13<sup>η</sup>: «Σκοπεύεις να συνεχίσεις να ακούς αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον;»

Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών (80%) απάντησε πως σκοπεύει να συνεχίσει και στο μέλλον να ακούει αγγλόφωνη μουσική. Αβέβαιοι δηλώνουν το 18%, ενώ κατηγορηματικά αρνητικός είναι μόνο 1 έφηβος (2%).



### ΕΡΩΤΗΣΗ 14<sup>η</sup>: «Αιτιολόγησε την απάντησή σου στην προηγούμενη ερώτηση»

Η ερώτηση αυτή είναι ανοιχτού τύπου, οπότε συλλέξαμε πληθώρα απαντήσεων τις οποίες παρουσιάζουμε παρακάτω.



Αρχικά, **ο μοναδικός έφηβος (2%) που** στην προηγούμενη ερώτηση απάντησε πως **δεν σκοπεύει να ακούει αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον**, αιτιολόγησε την απόφασή του αυτή λέγοντας πως «η ελληνική μουσική με καλύπτει, ενώ παράλληλα αρνούμαι να βοηθήσω την εξάπλωση του διεθνούς καπιταλισμού».

Στη συνέχεια, ας δούμε στον παρακάτω Πίνακα 5 τις απαντήσεις των 8 εφήβων που στην προηγούμενη ερώτηση απάντησαν πως **«ίσως» ακούνε αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον (18%)**. Όπως μπορούμε να καταλάβουμε από τις απαντήσεις τους αυτές, κάποιοι έφηβοι **δεν ξέρουν ή δεν μπορούν να σκεφτούν τον λόγο** για τον οποίο ίσως συνεχίσουν να ακούνε αγγλόφωνη μουσική (απαντήσεις 1-3), κάποιοι **κρίνουν τα μελλοντικά τους γούστα με βάση τα σημερινά** (απαντήσεις 3-6) και κάποιοι **έχουν συγκεκριμένα κριτήρια στα οποία στηρίζουν τις μουσικές επιλογές τους**, δηλαδή την μόδα της κάθε εποχής, τους καλλιτέχνες και την ποιότητα των τραγουδιών (απαντήσεις 6-8).

**Πίνακας 5: Λόγοι Πιθανής Ακρόασης Αγγλόφωνης Μουσικής στο Μέλλον**

- 1 Ίσως ναι, ίσως όχι δεν ξέρω
- 2 Δε ξέρω τι θα κάνω στο μέλλον. Προς το παρόν με εκφράζει η αγγλική μουσική
- 3 Δεν υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος που να με κάνει να σταματήσω να τα ακούω προς το παρόν
- 4 Γιατί μου αρέσει
- 5 Ίσως,διότι δεν ξέρω αν έχω τότε τα ίδια γούστα  
Δεν ξέρω αν θα συνεχίσω να ακούω αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον διότι
- 6 κάθε ηλικία αλλάζει συνήθειες με βάση βέβαια και την εποχή που ζει ο καθένας μας
- 7 Εξαρτάται από την επιτυχία των μελλοντικών καλλιτεχνών και από το κατά πόσο θα ταυτίζομαι με τα τραγούδια και τις μουσικές τους ιδέες
- 8 Ανάλογα την ποιότητα που θα διαδίδει

Τέλος, ας δούμε τους λόγους που επικαλέστηκαν οι 36 έφηβοι που δήλωσαν ότι **σκοπεύουν να συνεχίσουν να ακούν αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον (80%)**. Τις απαντήσεις που συλλέξαμε τις παρουσιάζουμε ταξινομημένες σε θεματικές ομάδες στον παρακάτω Πίνακα 6. Το διάγραμμα που ακολουθεί τον πίνακα επίσης βοηθάει στη σχηματική αναπαράσταση των απαντήσεων.



**A. Μου αρέσει – με εκφράζει (χωρίς αιτιολόγηση)**

- 1 Γιατί μου αρέσει
- 2 Γιατί μου αρέσει
- 3 Μου αρέσει
- 4 Μου αρέσει
- 5 Μου αρέσει
- 6 Γιατί μου αρέσει πολύ
- 7 Ναι, μου αρέσει αυτή η μουσική
- 8 Μου αρέσει η αγγλόφωνη μουσική εξίσου με την ελληνική
- 9 Γιατί μου αρέσει η αγγλόφωνη μουσική και δεν θα ήθελα να σταματήσω να την ακούω
- 10 Γιατί μου αρέσει και με εκφράζει
- 11 Σκοπεύω να συνεχίσω να ακούω αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον γιατί μου αρέσει πολύ και κάποια τραγούδια με εκφράζουν
- 12 Με εκφράζει
- 13 Λατρεύω την μουσική και ιδιαίτερα την αγγλόφωνη , διότι αποτελεί κύριο μέσο έκφρασής μου
- 14 Γιατί είναι σούπερ εκφραστική

**B. Μου αρέσει – με εκφράζει (για συγκεκριμένους λόγους)**

- 1 Είναι ωραία
- 2 Είναι ενδιαφέροντα
- 3 Είναι η πιο ποιοτική
- 4 Ναι γιατί δεν παύει ποτέ να είναι μια πολύ αξιόλογη και καλή μουσική
- 5 Μου αρέσει αυτή η μουσική και έχει μεγάλη ποικιλία
- 6 Γιατί μου αρέσει και πιστεύω πως θα εξελιχθεί προς το καλύτερο
- 7 Γιατί υπάρχουν συγκεκριμένοι καλλιτέχνες των οποίων η δουλειά μου αρέσει πολύ
- 8 Γιατί μου αρέσει πολύ το στυλ των τραγουδιών
- 9 Είναι πολύ ωραία και μέσα από τα τραγούδια και τους ρυθμούς της σε εκφράζει
- 10 Μου αρέσει ο ρυθμός και η ποικιλία τους



- 11 Ακόμη και αν δεν δημιουργούνται καινούρια ωραία τραγούδια πάντα θα υπάρχουν τα παλιά που άφησαν εποχή

### Γ. Συσχέτιση με την αγγλική γλώσσα

- 1 Μου αρέσουν περισσότερο τα αγγλικά από τα ελληνικά τραγούδια  
2 Μου αρέσουν περισσότερο τα αγγλικά τραγούδια  
3 Η αγγλόφωνη μουσική σε ταξιδεύει σε έναν άλλο κόσμο και σε κάνει πιο ικανό να κατανοήσεις την αγγλική γλώσσα  
4 Θα συνεχίσει να είναι μόδα, η αγγλική γλώσσα θα είναι σημαντική σε όλο τον πλανήτη

### Δ. Είναι η επικρατέστερη μουσική

- 1 Αφού ακούγεται παντού  
2 Είναι cool, είναι το μέλλον της μουσικής

### Ε. Γιατί όχι;

- 1 Γιατί όχι;  
2 Γιατί όχι;  
3 Δεν είναι κάτι που σχεδιάζω, απλά ξέρω πως πάντα θα βρίσκω τραγούδια που με ενδιαφέρουν και δεν βρίσκω λόγο να σταματήσω

### ΣΤ. Ναι, αλλά με προϋποθέσεις

- 1 Θα συνεχίσω να ακούω αγγλόφωνη μουσική εφόσον με ικανοποιούν οι στίχοι και οι μελωδίες



## Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Από την έρευνα που κάναμε για τη στάση των Ελλήνων εφήβων απέναντι στην αγγλόφωνη μουσική, συμπεράναμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εφήβων ακούνε γενικά μουσική διότι είναι ένας τρόπος να χαλαρώνουν και να ψυχαγωγούνται, ενώ ειδικότερα προτιμούν την αγγλόφωνη μουσική επειδή, από τη μία υποστηρίζουν την αγγλική γλώσσα, αλλά και από την άλλη επειδή τους αρέσει το στυλ αυτής της μουσικής και τους εκφράζει. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι οι έφηβοι ακούνε κυρίως αγγλόφωνη ποπ, ροκ και ραπ, ενώ όσον αφορά τα τραγούδια, προτιμούν τα πιο σύγχρονα κομμάτια. Τα τραγούδια που ακούνε έχουν κυρίως θέματα που αφορούν την αγάπη και τον έρωτα από τα οποία επηρεάζονται και άμεσα και έμμεσα. Επιπρόσθετα, είναι ολοφάνερο ότι οι έφηβοι πιστεύουν ότι η αγγλόφωνη μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο διδασκαλίας, για την εκμάθηση ή τη βελτίωση της αγγλικής γλώσσας. Τέλος, οι έφηβοι σκοπεύουν να συνεχίσουν να ακούνε αγγλόφωνη μουσική γιατί, κατά τη γνώμη τους, θα εξακολουθήσουν να είναι σημαντικές για όλους μας η αγγλική γλώσσα και η αγγλόφωνη μουσική.

Φυσικά, για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας μας, λάβαμε σοβαρά υπόψη μας το γεγονός ότι η έρευνα μας ήταν μικρής έκτασης, ωστόσο πιστεύουμε ότι δίνει μία εικόνα των προτιμήσεων και απόψεων των σημερινών Ελλήνων εφήβων για την αγγλόφωνη μουσική.

### **20. Οι μελλοντικές τάσεις της αγγλόφωνης μουσικής**

Έχοντας ερευνήσει το παρελθόν αλλά και το παρόν της αγγλόφωνης μουσικής, μας ενδιέφερε ιδιαίτερα να διαπιστώσουμε ποιο διαφαίνεται να είναι το μέλλον της. Η έρευνα που κάναμε με τη βοήθεια του ερωτηματολογίου σε Έλληνες εφήβους 13-18 ετών έδειξε ξεκάθαρα αυτό που και οι ίδιοι έχουμε διαπιστώσει στην κοινωνία μας. Δηλαδή, ότι μόνο ένα μικρό ποσοστό των εφήβων δεν σκοπεύουν να ακούνε αγγλόφωνη μουσική στο μέλλον, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία σκοπεύουν να ακούνε για διάφορους λόγους (που είδαμε λίγο παραπάνω).

Η στάση και οι απόψεις των εφήβων του δείγματός μας, μας κάνουν να πιστεύουμε ότι η αγγλόφωνη μουσική, δεν είναι απλά η επικρατέστερη στη μουσική σκηνή αυτή τη στιγμή, αλλά είναι ένας κοινός κώδικας επικοινωνίας και έκφρασης των περισσότερων ανθρώπων στον πλανήτη και για αυτόν τον λόγο έχει μάλλον πολύ μέλλον μπροστά της!



## ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αγγλόφωνη μουσική, δηλαδή τα τραγούδια που είναι γραμμένα σε αγγλικό στίχο, είναι το κυρίαρχο είδος στον πλανήτη μας εδώ και αρκετά χρόνια. Μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι αυτό το μουσικό είδος έχει μία πλούσια ιστορία, ένα σημαντικό παρόν και ένα αδιαμφισβήτητο μέλλον.

Η διεθνής επικράτηση της αγγλικής γλώσσας, οι σημαντικοί της εκπρόσωποι (τραγουδιστές, συγκροτήματα, στιχουργοί, συνθέτες), οι ευνοϊκές οικονομικές, ιστορικές, πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες, καθώς και η εξέλιξη της τεχνολογίας στις χώρες όπου ξεκίνησε, αλλά και η άρρηκτη σχέση της με την τέχνη του κινηματογράφου είναι οι σημαντικότεροι λόγοι για την κυριαρχία αυτού του μουσικού είδους.

Αποτελεί κομμάτι της «παγκοσμιοποίησης» που ενισχύει σημαντικά την επικοινωνία ανάμεσα στους λαούς της γης, όμως ταυτόχρονα συντελεί στην «ομοιομορφία» και την απώλεια κάθε λογής «ξεχωριστής μουσικής ταυτότητας».

Τα μηνύματα και τα πρότυπα που περνάνε τα αγγλόφωνα τραγούδια, άλλοτε ωφελούν και άλλοτε βλάπτουν τα ανθρώπινα μυαλά και τις συνειδήσεις, γι αυτό χρειάζεται προσοχή, ιδιαίτερα από τα παιδιά, τους εφήβους και τα άτομα με ανεπαρκή εκπαίδευση, επειδή αυτοί δεν έχουν αναπτύξει ικανοποιητικά την κριτική τους σκέψη.

Τέλος, η αγγλόφωνη μουσική έχει τη θέση της στην σύγχρονη εκπαίδευση και μπορεί να ωφελήσει ποικιλοτρόπως την μαθησιακή διαδικασία.





## Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Εν κατακλείδι, κάπου εδώ φτάσαμε στο τέλος του ταξιδιού της Αγγλόφωνης Μουσικής. Αυτό το ταξίδι που ξεκίνησε πριν από περίπου επτά μήνες μας προσέφερε έναν καταιγισμό γνώσεων και εμπειριών καθώς, αφού διερευνήσαμε την ιστορία, τα είδη και τους συντελεστές της αγγλόφωνης μουσικής, καταφέραμε να κατανοήσουμε την αξία της.

Στα πλαίσια αυτής της Ερευνητικής Εργασίας, όλα τα μέλη είχαμε την ευκαιρία να συνεργαστούμε και να γνωριστούμε καλύτερα. Κατά την δημιουργία της εργασίας μας, εκτός από τις επιπλέον γνώσεις για την Αγγλόφωνη Μουσική, πήραμε γνώσεις για το ομαδικό πνεύμα και την αλληλοβοήθεια! Σε αυτό βέβαια μας βοήθησε και η καθηγήτρια μας, η κυρία Χριστοπούλου που ήταν πάντα μαζί μας και μας καθοδηγούσε με τις συμβουλές και τις δημιουργικές ιδέες της, ώστε να φτάσουμε στο τέλος της εργασίας μας! Είμαστε όλοι μας χαρούμενοι και πολύ περήφανοι που ολοκληρώσαμε την δουλειά μας.

Καταλαβαίνουμε ότι παρά την έκταση της εργασίας μας, το θέμα δεν ήταν δυνατό να καλυφτεί εντελώς, αφού υπάρχουν πάρα πολλά αγγλόφωνα τραγούδια, δημιουργοί και καλλιτέχνες. Γι αυτό το λόγο, θα μας ήταν ευχάριστο να μάθουμε ότι η δουλειά μας ενέπνευσε περαιτέρω έρευνα και μελέτη από άλλους μαθητές.

Ευχαριστούμε πολύ όλους όσους διαβάσατε τη δουλειά μας και ταξιδέψατε μαζί μας ως την τελευταία αυτή σελίδα.



## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

### Ελληνική:

- Αριστοτέλη. **Πολιτικά**, Μετάφραση Β. Μοσκόβης, 1989, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Γρηγορίου Μιχάλης (1994). **Μουσική: για παιδιά και έξυπνους μεγάλους**, Αθήνα: 2η έκδ. Νεφέλη.
- Μάμαλης Νικόλαος (2001). **Η Μουσική στην Ευρώπη**, Πάτρα : Ε.Α.Π.
- Πλάτωνος. **Νόμοι**, Φιλολογική Ομάδα Κάκτου, Αθήνα, 1992.

### Ξένη:

- Caldwell John (1999). **The Oxford History of English Music, Volume 2: c.1715 to the Present Day**, Clarendon Press.
- Davey Henry (2009). **History of English Music**, Cambridge University Press.
- Headington Christopher (20013), **Ιστορία της Δυτικής Μουσικής, τόμος 1**, Εκδόσεις: Gutenberg.

### Ηλεκτρονικές Πηγές:

- <http://1lyktherm.thess.sch.gr/wpcontent/uploads/2014/04/%CE%9C%CE%9F%CE%A5%CE%A3%CE%99%CE%9A%CE%97.pdf>
- [http://aktines.blogspot.gr/2012/12/blog-post\\_9145.html](http://aktines.blogspot.gr/2012/12/blog-post_9145.html)
- [http://anwnimo.blogspot.gr/2011/04/5\\_14.html](http://anwnimo.blogspot.gr/2011/04/5_14.html)
- <http://blogs.sch.gr/7lykkall/files/2010/07/mesa-apoth-hxou.pdf>
- <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/69/566,2005/>
- <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/69/566,2006/>
- <http://ema.mtv.tv/>
- <http://frapress.gr/2014/05/anglofones-ellinikes-mpantes/>
- [http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post\\_29.html](http://gerasimos-politis.blogspot.gr/2011/11/blog-post_29.html)
- <http://gym-mous-agrin.ait.sch.gr/index.php/2012-11-12-22-33-15/2012-11-15-20-52-42/2012-11-16-04-28-06/162-2009-03-03-17-42-19>
- <http://lyk-skalas.att.sch.gr/Heavy%20Metal.htm>
- <http://www.billboard.com/charts/hot-100>
- <http://www.dearmom.gr/mama/prosxoliki/ekpaideusi-drasthriothtes/item/642-ta-ofeli-tis-mousikis-sti-zwi-tou-paidiou>
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=243304>



- [http://www.flowmagazine.gr/article/view/ta\\_pleonekthmata\\_ths\\_enasxolshs\\_me\\_ena\\_mousiko\\_organon/category/quality\\_of\\_life](http://www.flowmagazine.gr/article/view/ta_pleonekthmata_ths_enasxolshs_me_ena_mousiko_organon/category/quality_of_life)
- [http://www.imdb.com/?ref\\_=nv\\_home](http://www.imdb.com/?ref_=nv_home)
- <http://www.impantokratoros.gr/9FF8E634.el.aspx>
- <http://www.kathimerini.gr/798304/article/gynaika/psycho/ta-7-ofelh-ths-moysikhs-sthn-anapty3h-twn-paidiwn>
- <http://www.macmillandictionary.com/thesaurus-category/british/types-of-music>
- <http://www.mixgrill.gr/ar12204el-en-psyxrw-gia-to-agglowno-elliniko-tragoydi.html>
- <http://www.mother.gr/displayarticle.asp?articleId=5793>
- <http://www.mothersblog.gr/o-kosmos-toy-paidioy/item/20552-ta-ofeli-tis-mousikis-sti-zoi-tou-paidioy-sas>
- <http://www.mousikoupoli.gr/%CE%B5%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%83-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B1-%CF%86%CE%B5%CE%BB%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%83-%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CF%83/>
- [http://www.musicfor.net/lessons/music\\_technology.html](http://www.musicfor.net/lessons/music_technology.html)
- <http://www.musicheaven.gr/html/modules.php?name=News&file=article&id=743>
- <http://www.musicheaven.gr/html/modules.php?name=News&file=article&id=1777>
- <http://www.ogdoo.gr/erevna/thema/9-ofeli-tis-mousikis-pano-stin-ygeia-sas>
- <http://www.onmed.gr/ygeia-psyhikh/item/304023-ta-5-stadia-tis-mousikis-pou-akolouthountin-psuchologia-tis-ilikias#ixzz3ragRjtvk>
- <http://www.pathfinder.gr/stories/3827883/ta-10-apistefta-ofelh-ths-moysikhs/>
- <http://www.patris.gr/articles/57913?PHPSESSID=>
- <http://www.songfacts.com/>
- [http://www.teamgr.gr/index.php?option=com\\_kunena&func=view&catid=131&id=3219&Itemid=314](http://www.teamgr.gr/index.php?option=com_kunena&func=view&catid=131&id=3219&Itemid=314)
- <http://www.vita.gr/ygeia/article/10630/h-moysikh-ayksanei-to-iq/>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B9%CE%B8%CE%AC%CF%81%CE%B1>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BF>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%8D%CE%BC%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B1>
- <https://www.grammy.com/>
- [https://www.youtube.com/watch?v=ICg2QAFT8\\_U](https://www.youtube.com/watch?v=ICg2QAFT8_U)
- [Nemertes.liw.upatraw.gr/jspui/.../Nimertis Konstantakopoulou \(teeapi\) pdf](http://Nemertes.liw.upatraw.gr/jspui/.../Nimertis_Konstantakopoulou_(teeapi)_pdf)
- [www.applemusicfestival.com](http://www.applemusicfestival.com)
- [www.billboardmusicawards.com](http://www.billboardmusicawards.com)
- [www.musicheaven.gr](http://www.musicheaven.gr)

